

AREGCEL

XX. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Főszerkesztő: LAZAR MIKLÓS

BUDAPEST, 1947 FEBRUÁR 17

TIZENÖT MILLIÓ DOLLÁR

Megható az a nagylelkű és nemes gesztus, amellyel az Egyesült Államok kormánya Magyarország gazdasági megszilárdulását további 15 millió dollár áruhitel engedélyezésével segíti. Megható azért, mert semmiféle politikai vagy gazdasági érdek nem fűződik hozzá s mert e tépett és vadul hullámzó világban az emberség és a felebaráti szeretet egyre ritkább és halványabb jelenséggé válik. Miféle érdeke is fűződhetik ma a világ egyik legnagyobb és leg-hatalmasabb nemzetének ahhoz, hogy egy távoli, dunamenti, magára hagyott, két vesztett háborúban szinte halálra sebzett országnak segítségére siessen? Csak az emberség parancsa az, amit a franciák „respect humain”, az emberség tiszteltének neveznek, vezette a washingtoni kormányt, mikor segítő elesetségségükben felénk kinyújtotta. De tévedés volna feltenni, hogy Amerika ez újabb nagylelkű segítése minden politikai jelentőség híján való. Egyre jobban felismerik széles e világban a magyarság elszakarátát, kemény munkáját, eddig elért eredményeit. Nincs hét, hogy az orosz, angol vagy az amerikai sajtó ne ismerné el a magyar dolgozóknak az infláció szörnyű nélkülözései közepette elért emberfölötti teljesítményét, a szabadságnak azt a meg nem fogható, meg nem határozható, de minden lépésünkben, minden szavunkban, minden cselekedetünkben megmutatkozó szeretetét, amely a ránk nehezede súlyos nyomás után ma szinte elemi erővel tör ki a magyar földből. Ezen az egyszerű, annyiszor emlegetett, annyiszor félreértett, annyiszor megcsúfolt szón, „szabadság” van a hangsúly. Nem véletlen, hogy a washingtoni kormány jegyzéke olyan nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a magyar nép „szabad választások során választott kormánya vezetése alatt igyekszik megteremteni politikai és gazdasági élete megszilárdulását”. Csak szabad népnek jár ki az az elismerés, amely most jutott osztályrészünkül, csak szabad nép fejtheti ki fék és béklyó nélkül minden szellemi és anyagi energiáját, csak szabad nép „veheti ki részét teljes mértékben a nemzetek családjának munkájából, mihelyt a békeszerződés életbe lépett”. Elismerés ez az újabb kölcsön számunkra, de intelem is. Intő szó, hogy ehhez a véres áldozatokkal s a nagy orosz nemzet hősi fiainak segítségével visszanyert szabadságunkhoz utolsó lehetségünkig ragaszkodjunk, soha többé le ne mondjunk róla, nemcsak azért,

Súlyosbodott a belpolitikai helyzet

Szombaton délelőtt Tildy Zoltán köztársasági elnöknel tanácskozás kezdődött, amelyen Nagy Ferenc miniszterelnök, Rákosi Mátyás és Szakasits Árpád miniszterelnökhelyettesek vettek részt. Az általános politikai helyzetről volt szó, de elsősorban a Kovács Béla-ügyről, amely mai állásában majd-

nem leküzdhetetlen akadálynak látszik a kibontakozási tárgyalások útjában

A miniszterelnök a Független Kisgazdapárt képviselőjében változtatlanul azt az álláspontot vallja, hogy a párt követeli az összeesküvés bűnöseinek bíróság elé állítását s követeli súlyos megbüntetésüket is. De

hatott felszínre új momentumokat Kovács Béla büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából.

A pártközi tárgyalások hétfőn folytatódnak a köztársaság elnök előtt.

Nagy Ferenc miniszterelnököt az az elhatározás vezeti, hogy egyéni tekintélyének és teljes politikai súlyának latbavetésével elősegíti az ország érdekében annyira szükséges kibontakozást és belpolitikai békét, de a Független Kisgazdapárt képviselőinek és a párt mögött álló tömegeknek magatartását nem hagyhatja figyelmen kívül.

Kovács Béla, a belügyminiszter által a képviselői csoport előtt ismertetett nyomozási adatok alapján sem tudja az összeesküvés részesének tekinteni.

mert a nyomozásnak ebben a részében és a vallomások csoportosításában politikai célzatosságot lát és ennek ellensúlyozására még semmisen történt. A Független Kisgazdapártban éppen emiatt vetődött fel a gondolat: nem volna-e szükség a vizsgálatba egy pártok felett álló tényezőt bekapcsolni és a párt parasztképviselői ismeretes deklarációjukban ezt a parlamenti vizsgálóbizottságban vélték megtalálni. A parlamenti vizsgálóbizottság helyett — mint ismeretes — különböző n. ódszereket ajánlottak a rendkívüli minisztertanácsban és ezek egyike a Ries igaz-

ságügyminiszter és Hompola államtitkár által végrehajtandó kivizsgálás volt. Ennek eredményeképpen, mint a vasárnap reggeli lapok közlik, az igazságügyminiszter úgy döntött, hogy

Kovács Béla az összeesküvésben való részvétel alapos gyanúja terheli, úgyhogy kiadatását indokoltnak tartja.

A miniszter ilyenértelme levelet intézett a miniszterelnökhöz is, de közben Hompola államtitkár jelentette, hogy vizsgálatuk csak a nyomozási jegyzőkönyvek tanulmányozására szorítkozott, tehát nem hoz-

A belpolitikai béke és az építő koalíciós együttműködés további sikerének érdekében remélnünk kell, hogy ezt a két munkaspárt vezetői is figyelembe veszik.

Ezekben az órákban rendkívüli felelősség nehezedik valamennyi párt vezetőségének és a kormánynak a vállára. A most elővetett

hibák súlyos konzekvenciákkal járhatnak a magyar nemzet és demokráciánk egész jövőjére. Eppen ezért a Független Kisgazdapárt vezetőségének tárgyalásain előtérbe lépett az a gondolat, hogy ha a hét fői pártközi megbeszélések nem mutatnak megnyugtató jeleket a kibontakozás felé,

a legközelebbi napok valamelyikére, két-három napos tanácskozásra összehívják Budapestre a párt országos nagyválasztmányát, a parasztság és a párt értelmiségi tömegeinek szélesebb körű képviselői előtt tárják fel a válság okait, annak egész hátterét és a nagyválasztmányra bízzák a döntést:

hogyan szolgálhatja legjobban a Független Kisgazdapárt az ország boldogulását, népünk szabadságát,

gazdasági felemelkedését, a köztársaság biztonságát és demokráciánk jövőjét.

A REGGEL IS MERTETI

az összeesküvés per 13 fővádoltjának 60 oldalas vádiratát

Szombat délelőtt a budapesti népügyészség megküldte a népbíróságnak az összeesküvés első 13 vádlottjának vádiratát. Nagy Károly,

a népbíróság elnöke a bünper iratait Jankó Péter tanácsára szignálta, amely a demokrácia védelméről szóló törvény alapján alakult ötös-tanács.

Jankó tanácselnök a tárgyalást február 27-ére tűzte ki, színhelye a büntetőtörvényszék Markó-utcai palotájának esküdtészéi terme lesz.

A tárgyalásra jegyeket bocsátanak ki, tekintve, hogy a terem befogadóképessége mindössze 160 fő. Intézkedés történt, hogy a rend fenntartására megfelelő karhatalom álljon rendelkezésre. A tárgyaláson a vádat dr. Zaboreczky Ervin népfőügyész helyettes fogja képviselni.

A vádirat hatvan gépírt oldal

s a demokratikus államrend és a köztársaság megdöntésére irányuló mozgalom kezdeményezésének és vezetésének büntetőjogi vádjával vádolja dálnoki Veress Lajos nyugalmazott vezérezredest, dr. Donáth György volt országgyűlési képviselőt, Szentmiklósi István nyugalmazott vezérkari őrnagyot, András Sándor nyugalmazott vezérőrnagyot, Szent-Iványi Do-

mokos rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, Arany Bálint gépészmérnököt, Kiss Károly műszaki főtanácsost, dr. Héder János magántisztviselőt, Berkó István alezredest, Sövényi Tihamér alezredest, Fülöp József ezredest, Majoros János gépészmérnököt, míg a feljelentési kötelezettség elmulasztásának vétségével terheli Várkonyi László őrnagyot. A vádirat szerint

a vádlottak 1945 áprilisától őrizetbe vételükig a mai rendszer megdöntésére irányuló tö-

rekvéseik érdekében felkészítették a „Magyar Testvéri Közösség” mozgalmát, melynek élén a Hetes Bizottság állott.

Céljuk az elmúlt uralomnak jogfolytonossági alapon való visszaállítását és a hatalomnak fegyveres erőszak útján való átvételét volt. E cél megvalósításának érdekében széles mederben, országosan megindították a politikai szervezkedést, s a közösség tagjait iparkodtak főbb állami hivatalokban mind nagyobb számban elhelyezni, ugyancsak

megindították a hatalom átvételéhez szükséges fegyveres erő megszervezését is, a hatalom-átvétel időpontját pedig 1947 tavaszára tervezték ki.

hogy a megígért újabb gazdasági támogatástól el ne essünk, hanem azért is, mert sajnos, nagyon megtépázott nemzeti becsületünket a magyar munkás

és a magyar paraszt önfeláldozó munkájával s a magyar értelmiség szabadon gondolkozó rétegei a maguk szellemi erejével meglepően rövid idő alatt visz-

szahódították, de ki tudja van-e annyi erő bennünk, hogy ezt a hőroszi munkát még egyszer, egy újabb belső, lelki összehúzás után elvégezhessük? Minden

párton és minden világnézeter túl az ősi jelszó világítsa be a magyarság jövő útját: „Liberté et terra natalis!” Szabadság és az édes anyaföld!

ÁRA 1 FORINT

A továbbiakban a vádirat részletesen felsorolja, hogy a vádlottak közül

kinek mi volt a szerepe?

A Földalatti Fővezérség vezetője Donáth ajánlata alapján került fel a listára Veress Lajost és ugyancsak Donáth fogalmazta a Fővezérség. Ha parancsnak következő kitétele: „A megszálló hadsereg által megszakított joggyónyságot helyreállított.” A politikai és a katonai csoport között Donáth volt az összekötő. Vezérkari főnök András Sándor lett, az ő lakásán jelölték ki a többi munkatársakat s állapodtak meg Sövényi, Fülöp, Berkó és Várkonyi személyében. A Földalatti Fővezérség tagjainak első összejövetele a múlt év október 31-én Veress lakásán volt, s ezenkívül

még öt ülést

tartottak. A bel- és gazdaságpolitikai célkitűzéseket tavaly nyáron Szent-Iványi István dolgozta ki, az ő feladata volt a katonai, igazságügyi minisztériumi, külügyminisztériumi, két ügyvédi és egy különleges hírszerző csoport megszervezése. András Sándor szoros kapcsolatot tartott Jacsó Pál képviselővel, s ő beszélt meg Majorossal, hogy

haj esetén a vezetőket reptéren kívülre szűkítve.

Szent-Iványi Domokos a külpolitikai vonalvezetést vállalta, ő teremtette meg az összeköttetést az emigráns diplomatákkal. Arany Bált a Hetes Bizottságban a belpolitikai kérdés egyik előadója volt. Kiss Károly Héderrel, Arannyal, Saláta Kálmánnal és Szent-Iványival megalakította

a Magyar Közösség Ötös Bizottságát,

amelyben dr. Héder János a gazdasági vezető volt s a „Bált Sándor általános kereskedelmi ügynökség” útján biztosította a bizottságnak szükséges anyagi eszközöket. Berkó, Sövényi és Fülöp hatalomátvitel esetére magas katonai parancsnokságokat kaptak volna.

Várkonyi Lászlót is bekapcsolták a mozgalomba, fővezérségi osztályvezetést szántak neki, ő azonban visszautasította a megbízást, de — bár így tudomást szerzett a mozgalomról — nem tett róla jelentést a hatóságoknak.

Az ügyészség azzal vádolja a Hetes Bizottságot, hogy a demokratikus fejlődés megállításával akarta az elégedetlenséget növelni s ezzel olyan politikai légkört kialakítani, amelyben demokráciaellenes célkitűzést megvalósíthatja. A Parasztbizottság vezetőjét kevés kivétellel a Magyar Közösség tagjaiból és velük rokonszenvező személyekből állították össze, így akartak utat találni a magyar nép millióihoz. Arany Báltól kiemelt a vádirat, hogy az ő közbenjárására es dr. Péter Ernő OKH aligazgató utasítására

neveztek ki a NOT-hoz dr. Sárkány Kálmán törvényszéki tanácselnök, régi közösségi tagot, akiknek az volt a feladata, hogy a Magyar Közösség tagjainak a NOT elé kerülő ügyeiben közvetlenül el mindent, felmentő vagy enyhe ítélet meghozatalának érdekében.

Ugyancsak kiemelt a vádirat, hogy a Hetes Bizottság tagjai a maguk szempontjainak megfelelő újságok tömegével árasztották el a külföldi sajtót, amellyel hangulatot akartak kelteni a magyar demokratikus köztársaság ellen.

A Neue Zürcher Nachrichtenben az ő befolyásukkal jelent meg az a cikk, amely súlyosan rágalmozza Magyarországot és Nagy Ferenc miniszterelnököt is hazaárulónak nevezi.

A B-listázások, az igazolások és a B-lista revíziók során ugyancsak mindent elkövettek a vádlottak, hogy a Magyar Közösséghez tartozó tagokat illetéktelen kedvezésekben részesítsék. Így került a miniszterelnökségre osztályvezetőnek a Magyar Közösség tagja, Pál András, a Parasztbizottság tisztviselője, Szent-Iványi Domokos megbízta dr. Kádár Géza közösségi tagot, hogy keresse fel Svájcban dr. Soós Géza volt külügyminiszteri titkár, akinek megígizte, hogy vegye fej a kapcsolatot az emigráns magyar diplomatákkal.

Közösségi tag volt: az iparügyi minisztériumban 4, az újjáépítésben 8, a pénzügyben 20, a közellátásban 15, a kereskedelmi minisztériumban 5, a földművelésben 5, az anyag- és árhivatalban 7, a külkereskedelmi igazgatóságban 2, a MÁV-nál 10, a vámhivatalnál 60, a Pénzügyi Központban 16, az OKH-ban 6, az OFI-ban 6, a Nemzeti Bankban 8, a Postafakárnál 14, az Elektromos Műveknél 12, a Vízműveknél 7, a Gamma-gyárban 30, a vegyiparban 40, a nyomdaiparban 17, a textiliparban 18, a gyógyszerészek között 10, a Futuránál 8.

Ezeket kívül még körülbelül 1250 közösségi tag elhelyezése volt folyamatosan. A Hetes Bizottság foglalkozott az ellenkormány tagjainak kijelölésével is. Miniszterelnökül Lakatos Gézát vagy donóki Veress Lajost szemelték ki. Szó volt arról is, hogy az ellenkormány külföldön alakul meg.

Sátor, nemzetség, had, törzs

Az ügyészség vádiratával kapcsolatban a politikai rendőrség összeállította

a Magyar Testvéri Közösség mozgalmanak keletkezéséről, szervezetéről és működéséről szóló adatokat.

Ezek szerint a mozgalom az 1920-as években keletkezett s demokráciaellenes, fajvédő alapon álló, Horthy személyéhez és rendszeréhez ragaszkodó, szigorúan konspirációs szabályok alapján működő titkos szervezet volt. A tagokat egyéni megbízhatóság, szakmabeli érték, származás és nemzeti öntudat szempontjából osztályozták. Szervezeti felépítése a következő volt:

A legkisebb egység

a család vagy sátor,

amely tíz tagból és a családfőből, vagy sátorvezetőből állott. A család aszerint, hogy új tagok kiképzésével vagy a már kiképzett tagok irányításával foglalkozott-e,

Sós ez ügyben Budapesten is járt s visszatérve Svájcba, onnan a mozgalom céljaira előbb 500 dollárt, majd 2300 forintot küldött. A Hetes Bizottság segített — írja a vádirat — miniszteri székbe Mistóth Endrét s ugyancsak a Hetes Bizottságnak köszönhetőe kinevezését az újjáépítési minisztérium vezető tisztviselőinek jelentős része. Hogy az egyes gazdasági szakminisztériumok, hivatalok és vállalatok vezető pozícióit miképpen szálta meg a mozgalom, azt a következő adatokkal bizonyítja a vádirat.

A tárgyalás előreláthatóan

több hétig

fog tartani. Az ügyészség a vádiratban

négy tanu megidézését

indítványozza. Ezek: dr. Demeter Béla, dr. Ambrózy Gyula, Tariska Ferenc és Molnár Béla.

A tárgyalás előreláthatóan

több hétig

fog tartani. Az ügyészség a vádiratban

négy tanu megidézését

indítványozza. Ezek: dr. Demeter Béla, dr. Ambrózy Gyula, Tariska Ferenc és Molnár Béla.

amelyet a családfőből, a nemzet-

ségfőből és helyetteséből, valamint a titkárból és jegyzőből alakult ügynevezett nemzetségi család vezet. Hét nemzetség alkot egy

hadat,

amelyet a nemzetségfőből a hadnagyból és helyetteséből, továbbá a titkárból és jegyzőből alakult ügynevezett hadcsalád vezet. Hét had alkotja a

törzset,

amelyet viszont a hadnagyokból, a törzsfőből és helyetteséből, továbbá a titkárból és jegyzőből alakult, ügynevezett törzs-család vezet. Az ostrom előtti időkhöz a Magyar Közösség szervezete

mindössze egy törzs keretének felállításáig

épült ki, azaz

Budapesten három had, vidéken négy had kerete állott fenn s a taglétszám körülbelül 4000 főre rúgott.

Halál a tömeggyilkosokra!

A prágai külön-bíróság halálra ítélte a háború előtti utolsó csehszlovák parlament hat szudétanémet tagját, köztük Henlein képviselőt, akik résztvettek a köztársaság elleni támadás előkészítésében és a náci legfőbb tanácsadói voltak. A hat német képviselőt szombaton Prágában kivégezték. Saigomban, francia Indokínában, a japán Gestapo tizenhárom tagját ítelték halálra, huszonhatet életfogytiglani fegyházra, vagy hosszú évekig tartó kényszermunkára. Belgrádban a katonai bíróság most fejezte be Löhr német vezérezredes és hét tábornok és törzstiszt perének tárgyalását, a vádlottak között volt a bánáti svábokból alakult „Prinz Eugen SS-hadosztály” parancsnoka, Schmidhuber vezérőrnagy is. A vádlottak a tömeg-

gyilkosságok egész sorát követték el, ők felelősek közel másfélmillió ember haláláért. A vádló valamennyi vádlottra halálbüntetést kért, az ítéletet vasárnap hirdetik ki.

Árdrogításért tartóztatottak le Málnás Riza gyilkosát

Az utóbbi negyedszázad egyik leghírhedtebb bűnöslegénye volt Málnás Elza meggyilkolása. A gyilkos, Nick Gusztáv annakidején tizenötévi fegyházbüntetést kapott, amelyet néhány évvel előbb töltött ki. A rendőri krónikában most újra felmerült Nick Gusztáv neve. Szombaton délután a Teletéri terten érték, amint a megengedetlen drágábban adott el kenyeret. Előállították és a gazdasági rendészeti osztály vette őrizetbe. További sorsáról az ügyészség dönt.

MINDSZENTY BIBOROS a békekonferencia elnökségéhez

Mindszenty József bíboros, a budapesti francia követség útján a békekonferencia elnökségéhez átiratot juttatott el, amelyben kifejti, hogy bár a béke aláírásánál a vesztes államok képviselőinek nem volt szabad beszélniük, a legsúlyosabban elmarasztalt magyar nemzetnek hallgatnia sem lehet. A kitűzött magasrangú békekötés — írja — nem értek el a békekötés asztaláig, vajjon meddig érhet el a mellőzött súlyos erkölcsi alapelvek nélkül ez a békemű? Wilson önrendelkezési jogának s a Charták emberi jogainak mellőzésével csak papírosbéke születne! Amíg a népek sorsának intőző üléseznek, a Duna mentéről pusztító hidegben deportálják s önálló egzisztenciából szolgálók aljasságú a magyarok százezreit s a nemtelen emberlétkezés valóságát tozódik a legelembb emberi jogok felett. Sem az angol-amerikai, sem a lenini-sztálini elveknek nem felel meg három és fél-millió magyarnak más államokhoz csatolása. Világ bírál — végzi átiratát —, igazsággal, emberséggel hársítók el a Középeurópában békműve-tekre rávetődő éj sötét árnyékát.

Bestiális gyilkosság Pestszentlőrincen

A pestszentlőrinci, Üllői-út 139. számú házban

bestiális rablógyilkosságot

fedeztek fel szombaton este. A szomszédok észrevették, hogy özvegy Perjesz Jenőné lakásából füst szűrődik ki. Bezörgettek, de nem kaptak választ, mire feltörték az ajtót.

A diványon, szétroncsolt fejjel, félig elcsenesedve találták Perjesz né holttestét.

A főkapitányságról azonnal bizottság szállott ki és a rendőrorvos megállapította, hogy a 35 éves asszony agyvelejét súlyos tárggyal roncsolták szét, azután

karját és lábát rongyokkal csavarta körül a gyilkos

a rongyokat petróleummal leöntötte és meggyújtotta. Ugy látszik azt a látszatot akarta kelteni, mintha kigyulladt volna a lakás és az asszony a tűzben halt volna meg.

A Knapik József rendőrnagyvezető ezredes, detektívőrnök vezetésével kiszállt rendőri bizottság már az első percekben megtalálta a gyilkos szerszámot:

egy nyél nélküli fejszét.

A helyszíni szemle még tart.

Molnár Ferenc — amerikai állampolgár

New York City, február 8. (Légi postán érkezett.)

Molnár Ferenc a newyorki Bevándorlási és Naturalizálási Hivatal disztermében ma letette az állampolgársági esküt és ezzel,

forma szerint is amerikai állampolgár lett.

Nem akarom említés nélkül hagyni azt a kis epizódot, amely a világhírű magyar író állampolgársági vizsgáján történt. Az amerikai bíró, magas pódiumon, fekete talárban ült és feltette a szokásos kérdéseket: „Mi a neve?” „Mi a foglalkozása?” Molnár válaszolt. Mikor az utolsó

kérdés is elhangzott, a bíró félbeszakította a kihallgatást és mosolyogva így szólt:

— Kérem, ne higgye, hogy én nem tudom, hogy Ön kicsoda, vagy, hogy nem ismerem az Ön múltját. En ezeket a kérdéseket azért intézem Önhöz, mert nekem ez a kötelességem és, bármennyire szeretnék is: nem tehetek Önrel kivételt.

Az állampolgári vizsga sikeres letétele után a bíró leszállott a magas emelvényről és elsőnek gratulált az új „citizen”-nek.

Ruttkay György

Két operabérlétegy vezette nyomra a vetkőztető banditákat nyomezó rendőrséget

Az Operaházban, nemes zenei élvezet közben kaptak értékes nyomot a vetkőztető banditák után kutató detektívek. Az előadás perceiben, a jegyzedők jelentették a nézőtéri felügyelőnek, hogy két titalom alá vett bérlétegygyel jelentkezett és foglalt baloldali szőlyeszéket két nő. A felügyelő tudta, hogy a rendőrség miért tiltotta le a Szirtes Róbert kereskedő tulajdonában levő bérlétegy: néhány nappal előbb Szirtes éjszakai utonállók vetkőztették le és elrabolt ruháinak zsebében ott volt a két operabérlétegy. Ráthonyi Pál őrnagy, az ügyeletes rendőrtiszt igazolásra szólította fel a két nőt, akik a letiltott bérlétegyekkel mentek be a nézőtérre. Ladon Vilmosné és Bors Györgyné elmondta, hogy egy is-

merősüktől vették a bérlétegyeket. A megnevezett ismerőst már kihallgatta a rendőrség, de nevével egyelőre titokban tartják. Bizonyosra veszik, hogy most már megtalálják az organdát, aki Szirtes ruháinak megvásárolta, benne a két operabérlétegyvel. Így azután sikerül majd elcsipni a tetteseket is!

Betörték a Mo onyi-utcai rendőrlaktanyáta

Az elmúlt éjjel betörték a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyába. A törzsszintű parancsnokságának irodájában a pénzszekrényből kilopták 1700 rendőr február második felére eső fizetését. A betörést reggel fedezték fel. A laktanyát zárolt alá vették és a főkapitányság bünyügyi osztályáról bizottság szállt ki a helyszínre.

Minden héten
10 járókelőt megkérdez az utcán a telefonautomata megbízottja és aktívél akár csak egy telefonérmét is talál,
azonnal kap 20 forintot!
Telefonérmeje mindig legyen!

INGYEN ADOK minden írógépjavitáshoz
1 drb **Völgyi** reklámtakarót
Budapest, V., Alkotmány-utca 16. Telefon: 120—232.

Igyon tokaji fajborokat a termelőtől!
Literenként kimérve és izlésesen palackozva állandóan kapható:
R.-né Szász Ilona tokaji szőlőbirtokos budapesti lakásánál
VIII., Szentkirályi-utca 4.

Csak egy telefonhívás, a többi elintézi a **FILMSERVICE** telefonszámon, éjjel-nappal rendelkezésére áll a **Film service**. Erdős—Lakner hírdetiroda: 422—027, 424—555
Hivatalos órák után: 120—549, 420—350, 127—726.

Egy képviselő naplója

Pankráció

Örömmel számolok be A Reggel olvasóinak arról, hogy a miskolci sajtó és a közvélemény erőteljesen és határozottan kinyilvánította nemtetszését amiatt, hogy a Miskolci Színház deszkáin a szelid Múzsák helyén Mars táborokara vonult fel. Ezeknek a zord, tagbaszadalt alakoknak becsúvája nem arra irányult, hogy elandalítsák és gyönyörködtessek a mindennapi élet komiszágai után elfeledkezést kereső közönséget, hanem arra, hogy dagadó izmaik és kötélinaik erejének segítségével partnerük nyelvét annak nyaka köré tekerjék, vagy végtágraiból legalábbis „másli” kössenek.

Vigasztaló és reménykeltő, hogy a nagyközönség, ezúttal valóban pártkülönbösg nélkül, megmutatta: ma már inkább jóérzése, izlése és embersége az útmutatója, mint a árva és alantas ösztönök! Elege van a dulakodásból, kizásból, idegizgalomból, hájszából!

A magyar társadalomnak ezt az újszólván egyhangú véleménynyilvánítását jó lesz figyelembevenni úgy a sajtó embercinek, mint a politikai aréna igazgatóinak, rendezőinek és kullissatológatóinak! Mert mi tagadás, hosszú idő óta pankrációs küzdelem folyik a sajtóban és a politikában... Elhalványult a különbség a meggyőzésre méltó ellenfél és a kíméletre méltatlan ellenség között. Olyan hang és stílus kezd érvényesülni, amely már-már a magyar szellemiség mélypontját idézi. Az újságok panfletteké változnak át; az írólt szerepét átveszi a dikics. Nincs rajta csodálkozni való, ha ilyen légkörben az újságíró lelkiismeretessége és tárgyilagossága tompul, nem kellő utánjárás, alapos mérlegelés, hűvös elfogulatlanág vezet hivatásában, hanem pártpolitikai szenvedély, szolgálai diklandó, cinikus nemtörődömség.

Ez a bírálát nem egyéni vélemény, hanem a demokratikus magyar társadalom közfelfogása. Hangot adott ennek a Házban Mihály János képviselőtársam, aki mint egyszerű falusi ember állapította meg, hogy a magyar sajtó soha ilyen alacsony szinten nem volt. Ilyen messzire még sem mennék, inkább azt mondanám: ha meg nem állunk a lejtőn, úgy odacsúzhatunk, ahová Kolosváry-Borsca, Maróthy-Meisler, Fiala Ferenc elvetemültsége, művelletlensége, kanibálizmusa rántotta le a magyar újságírást. Természetes kísérője az eladultságnak a lelkek durvulása. Bárdolatlanág lesz urrá az egész

vonalon, a balkanizálódás folyamata árvízé nő és előnthei egész közéletünket...

Szabad-e a magyar demokráciának belenyugodnia abba, hogy a közélet forumain és ezen keresztül a magánéletben is a cél szentesítése az eszköze? Nem, százszor nem! Még a nemes cél sem igazolja a nemtelen eszközt. Hát még a személyi bosszú, a féktelen gyűlölet kielégítése, a hatalmi vágy, az útbanálló kiközösítése és leterítése? Az ország túlnyomó nagy többsége torkig van a politika és a sajtó elfajult haremódorával, hangjával és stílusával! Ugyanaz a véleménye, mint a miskolci közönségé a — pankrációról.

Nincs józan ember széles e hazában, aki a sajtó szabad bírálatának jogát kétségbevonná! Az eszmék harca, a vélemények ütközése olyan, mint a nyári harmat: felüti a lelkeket és megtermékenyíti a gondolatokat! Annak a gátlátatlan, mindig a magas c-t bömbölő, tajtékzóva gyanúsító, a tényeket önkényesen ferdítő, a helyreigazítást mindig mellőző, az igazsággal kénye-kedve szerint lapdázó publicisztikának és riportásznak, amely most dudvaként tenyészik hazánkban, a vidéki ugaron úgy, mint a pesti aszfalton, semmi köze a szellemi tornák iratlan törvényeihez, amelyeket Keleten és Nyugaton minden tiszta toll egyaránt respektál. Előttük nem a közérdek, hanem a pártérdek a döntő szempont: az igazság pedig gaszág, ha nem a párt érdekében, hanem történetesen ellene nyilatkozik meg. Ennek a magatartásnak fájdalmas következménye aztán a nyomtatott betű hitelének és tekintélyének hanyatlása és az a közkeletű jelenség, hogy a fékevesztett és koncentrált sajtótámadások nemhogy aláásndk, de meg erősítik és soha nem remélt mértékben növelik érdemes és érdemtelen személyiségek tekintélyét és népszerűségét.

Nem hinném, hogy jóakarattal, őszinteséggel és eltökéltséggel ne lehetne változtatni ezen a közveszélyes helyzeten. Hiszen a közéleti légkör tisztulása nem pártok ügye, hanem országos érdek! Végül is: bármelyik párt zászlója alatt harcoljunk is, abban aztán nem lehet véleménykülömbösg közöttünk, hogy célunk és eszményünk nem az anarchia, hanem a demokrácia...

Pártay Tivadar

Gyermekgyilkosság gyanúja egy egyetemi hallgatónő ellen

A kispesti kapitányságról az éjszaka jelentették, hogy a Hungária-út 19. házban

rejtélyes körülmények között rosszul lett Borsody Mária egyetemi hallgatónő.

Orvost hívtak hozzá, aki megállapította, hogy a leánynak gyereke született s rosszullete ezzel függ össze, a gyereket azonban nem találták meg, értesítették tehát a rendőrséget.

A főkapitányságról bizottság szállott ki és kiderítette, hogy az egyetemi hallgatónőnek tegnap

délután valóban fú gyereke született, de

a szülésnél se baba, se orvos nem volt jelen, csak a lány anyja, Borsody Gyuláné,

aki elmondotta, hogy megfürösztötte a csecsemőt, de úgy találta, hogy halott s ezért elrejtette az udvari jészerbe. A rendőrorvos

megállapította, hogy a gyerek időre született és fejlett. Halálát vagy a szakszerűtlenül levezetett szülés okozta, vagy megölték.

Elfoglák a Dankó Pista uccal gyilkosság tettesét

Minarik Lajos kereskedőségét keresik most lázasan a nyomozók, a lipótmezei tébolydából néhány napja szabadult „gyógyult” elmebeteg, mert minden ok megvan arra, hogy

öt gyanúsítják Endl Teréz meggyilkolásával.

A magányos és idős asszonyt, aki ezen a héten adta el hateréz forint-

ért Conti-utcai étkezőjét, hálószo-bájában megfojtva találták és a gyanu gyorsan terelődött Minarik-ra, mert ő járt fel napok óta az asszonyhoz és a gyilkosság után tünt el közeli lakásáról. A nyomozók, ahol csak nyomra bukkantak, mindenkitől azt hallották, hogy a 33 éves kereskedőségét pénzt kért kölcsön a szomszédoktól, nyilván azért, hogy elterelje magáról a

gyanút. Alig negyvennyolc óran belül a főkapitányság detektívvel már el is fogták a szökésben lévő Minarik Lajost.

Vasárnap délelőtt állították elő a főkapitányság bünyügyi osztályára, ahol beismerő vallomást tett. Részletes kihallgatása a déli órákban még tart.

Az államvédelmi osztály őrizetbe vette Tessényi rendőrnnyomozó-alezredest

Feltűnést keltő őrizetbevétele történt az elmúlt napokban. A felszabadulás óta igen sokat szerepelt a nyilvánosság előtt

Tessényi József rendőrnnyomozó-alezredes, főcsoportvezető.

aki a betörési és lopási ügyek nyomozásával tette ismertté nevét.

Az évtizedek óta szolgáló régi detektív

az államvédelmi osztály pénteken őrizetbe vette.

Vidékről érkezett jelentés kifogásolható multbeli politikai magatartásáról. Az ügy kivizsgálása még tart.

Jászi Oszkár végleg hazajön

Jászi Oszkár, aki 1919 május elején emigrált Magyarországból és azóta megszakítás nélkül külföldön tartózkodott,

hazajön és itthon kíván letelepedni.

Jászi meghívott tagja a nemzetgyűlésnek és politikai körökben éppen ezért érdeklődéssel várják, bele fog-e kapcsolódni a magyar politikába, avagy kizárólag tudományos tevékenységet fog-e folytatni.

Két évtized óta az Északamerikai Egyesült Államok egyik diákvárosában, Oberlinben (Ohio) él s az ottani egyetem professzora. Most 72 éves korában nyugdíjba megy.

Amerikában több tudományos könyve jelent meg, Kelet-Európa politikai és gazdasági történetéről s a legelőkelőbb amerikai történelmi és szociológiai folyóiratok számtalan tanulmányát közölték. Első, Lesznai

Tettenérték két vetkőztetőt

A Podmaniczky-utca külső részén, a Ferdinánd-híd közelében az éjjel tizenegy óra tájban

segélykiáltásokra lett figyelmes az R-csoport.

A vetkőztetők egyik régi kedvelt helye volt ez a környék. Az R-csoport tettenért két vetkőztetőt: Ohart Pál és Tóth Béla állásnélküli fiatalembereket, akik a Haller-utcaiban laknak.

Megtámadták Rodenbücher Kálmán tisztviselőt,

aki a Podmaniczky-utca 43. számú házbán lévő lakására volt hazatérőben. A detektívek kimentették a vetkőztetőt kezéből, a két gengsztert pedig előállították a főkapitányságra. Statáriális bíróság elé kerülnek.

Debrecenben megcáfolják a vesztegzárról szóló híreket

Budapesten elterjedt a híre, hogy Debrecenben kiütéses tifuszjárvány dühög

s a várost vesztegzár fenyegeti. A Reggelinek debreceni illetékes helyen nyert értesülése szerint, a tisztí orvosi hivatal és a fertőtlenítő intézet gyors intézkedésének

sikerült a járványt néhány családra lokalizálnia.

Modern és stíl bútorok

nagy választékban. Perzsa szőnyegek. Vétel, eladás, csere! Fizetési könnyítések.

URANIA

TOGHIA és NÉMETH Budapest, VII., Somogyi Béla-út 3-c. — Telefon: 326-031

Ez év őszén jelenik meg

RÉVAI KÉTKÖTETES LEXIKONA

Az első, teljes, egyetemes magyar lexikon, amely számot ad az élet és a tudomány sorvadónló változásairól.

Terjedelme: 1300 oldal, 70.000 címszó.

Másfél ezer képpel, száza műmelléklettel, számtalan táblázattal.

Kötőn értéke: a világ új areulatát ábrázoló gazdag térképanyag.

Főszerkesztő több neves tudós és író közreműködésével szerkeszté

JUHÁSZ VILMOS

Két hatalmas kötet egészvászonkötésben.

Előfizetési ára 200 forint (részletre is).

Megjelenés után 250 forint.

Kérten ismeretét az alábbi szelvény felhasználásával.

RÉVAI LEXIKON KIADÓHIVATALÁNAK, BUDAPEST, V., VADÁSZ-UTCA 16. SZÁM. Szíveskedjenek dímentesen megküldeni címemre RÉVAI KÉTKÖTETES LEXIKONA ismertetését.

Név: _____

Foglalkozás: _____

Pontos lakcím: _____ (szíveskedjék a szelvényrészt kitöltve hozzánk beküldeni.)

RÉVAI IRODALMI INTÉZET, BUDAPEST, V., VADÁSZ-UTCA 16

Már kapható! A FORINTMÉRLEG

MAGYARÁZATOS KIADÁSA

Az 1947. évi január hó 1. napjával készitendő üzleti leltárról, valamint forintmérlegről szóló 24.700/1946. M. E. és 1790/1947. M. E. sz. rendeletek

AZ ÉTŐSZÓT ÍRTA: DR. ANTOS ISTVÁN pénzügyi államtitkár

IRTÁK:

CSÜRÖS SÁNDOR hités könyvvizsgáló

Dr. GABÁNYI BERTALAN pénzügyminiszteriiumi miniszteri oszt. tanácsos

Dr. KUNCZ ÖDÖN egyet. ny. n. tanár

Dr. WINDISCH FERENC igazságügyminiszteriiumi miniszteri osztályfőnök

Ára: 32.- forint

KAPHATÓ: Feldmann-féle könyvkereskedés „Ügyvédek boltja”, Budapest, V., Alkotmány-utca 12. — Telefon: 120-034.

HIREK

Vasárnap

1.

Nemrégiben történt, a legvadabb vetkőztető-hullám tombolásának idején. A lapok megírták és az egész város mulatott a tragikomikus esetben annak a műgyeztemi tanársegédnek, aki illuminált állapotában, éjnek éjadán a Vörösmarty-téren vetkőztetőnek nézte a jámbor lámpaoszlopot és ijedőben — lerakta előtte a ruháit! Most lényegében hasonló esetről hallottam. Nem tudom, mennyi benne a valóság, én mindenesetre úgy adom tovább, ahogy nekem elmesélték.

Ez is a Belvárosban történt, hajnali négy óra tájban. A nyálkás ködben, a sarki villanylámpa fényénél két ijedtaró, félmeztelen férfi találta szemben egymást magával. Nem voltak kimondottan színjőzának. Nem messze tőlük, terjedelmes hirdetési oszlop előtt és valamivel odébb, anolyan vékonyképzű, pesti utcai fácska tövében ruhadarabok hevertek. És ekkor, a különös hajnali találkozás szem- és fültanuja szerint a két negligés között a következő párbeszéd folyt le:

— Magát ki vetkőztette le, kollega úr?
— Egy hirdetőoszlop. És magát?
— Engem egy facsemete...
— Szégyelheti magát. Egy olyan kis facsemetével igazán elbánhatott volna!...

2.

Ezt az árva Adorján Bandit hetek óta nem láttam. Nem is igen gondoltam már rá, pedig legutóbb azzal vált el tőlem, hogy öngyilkos lesz. Szerelmes volt szegény feje, hogy kibe, mindegy, tény az hogy Bandi nagyon neki volt keseredve. Még szavát is adta rá, hogy ő bizony már nem éri meg a Farsangot.

Most, hogy véletlenül összeakadtunk, igazán megörültem neki. Hogyisne, amikor ez az életűtűtű ragyogóan nézett ki, egészségesebben, mint valaha. Csodálkozó arckifejezése, nem is várva meg, hogy kérdezzek valamit, zavartan magyarázkodni kezdett.

— Bennem megvan a jószándék — mondta. — Minden este azzal megyek haza, hogy elintézem magam. Minden áldott este, mielőtt lefeküdnék, kinyitom a konyhában a gázcsapot. De mit csinálnak, ha a gázkorlátozás miatt este tíz óra után olyan gyenge a nyomás, pláne a negyedik emeleten, hogy a hajtóműre se görbül meg...
Tettetett szigorral néztem rá.

— Miért nem nyitod ki a csapot tíz óra előtt?

— Nézd, kérlek — felelte Bandi, a mukacs öngyilkosjelölt — megszoktam már, hogy olyan korán sepe megyek haza. Na már most, annyira mégse sürgős nekem az a vacak öngyilkosság, hogy miatta változtassak a megszokott életmódomon...
Heves Ferenc

— A szlovákiai magyarok deportálásáról a Magyar Külügyi Társaság keskeny, alig másfél órás terjedelmű füzetet adott ki. Nincs e füzetben egyetlen erős vagy patetikus szó sem, mégis lehetetlen mély megindulás nélkül elolvasni. Jegyzőkönyvek, levélek, néhány sornyi levelezőlap, de bennük annyi fájdalom, keserűség, könnyhullatás, mint azokban a krónikákban, amelyek a török hódoltság idejéből maradtak fenn s a magyarság százezreinek rabszolgaságba hurcolásáról számolnak be. De ma nem a XVI., hanem a XX. században élünk, nem hódító ázsiai imperializmus, hanem a keresztény szomszédok hurcolják el magyarjainkat s nem a nyers erő, hanem a tiszta emberség kultuszát zangi a világsajtó!

— Gyászmise Apponyi Albertért. A régi világ számos tagja jelent meg a budapesti plaristák kápolnájában, ahol Apponyi Albert lelkiudvéért mutattak be szentmisét. Gyászkeretes emléklapot adtak ki, amely a nemzet érdekében kifejtett munkájával foglalkozik. Az emléklapból való az alábbi idézet: „Ha egy nemzetnek ilyen fia van — kiáltott fel az egyik genfi delegátus — ezt a nemzetet még akkor is életben kell tartani, ha bűnösnek mondják ki.”

Faruk király nővére az olaszországi repülőszerelesség egyik áldozata

A Terracínai lezuhant olasz katonai gép egyik áldozata: Aráma Fazil egyiptomi hercegné, aki Faruk király nővére és Tousson herceg anyja. A gép Romából Kalisz felé repült, hogy Egyiptomból hazaszállítsa az olasz operatőröket. Egyiptomban időző tagjai. A lezuhant gép nyomát nem sikerült megtalálni.

— Vádlottak padján a szélsőjobboldali „eszmevilág” film-cézárja. Vádat emelt a népgyógyász háborús bűntettek miatt Nagy Sándor dr., a „Hunnia”-filmgyár volt vezérigazgatója ellen, aki 1923-ban került a moziakadémiába. Az ő működése alatt készült Patkós György uszító filmje, a „Negyedikiglen”. Bemutatóját Nagy Sándor azzal erőszakolta ki, hogy ráijesztett a moziokra: nem ad nekik márkásfilmeket, ha nem mutatják be Patkós György demagóg „alkotását”. 1943-ban ő lett a propagandaminisztérium filmosztályának főnöke. Állandó összeköttetésben volt Kuicsár Istvánnal, a hírhedt „értelmiségi kormánybiztos”-sal. Tisztségét a népgyógyász szerint szélsőséges magatartásával „érdemelte ki”. A nyilasok hatalomrajutása után lelkesen szolgált Szalasiékot. A Késmárky-tanács 26-án tárgyalja bűnperét.

A „vetkőztető” áldozata — egy razzizáló rendőr lőtte, le mert gyanúsan viselkedett

Vasárnapra meglepő eredménnyel járt az a nyomozás, amelyet azért indítottak, mert Gasparik Márton cukrászt haslövéllel találták meg a Városligetben. Gasparik azt mondta: vetkőztető támadtak rá és hátulról lelőtték! Most aztán kiderült, hogy a rovtömültű cukrászt — egy razzizáló rendőr lőtte le! Igazoltatták, ő zavartan viselkedett és azt is észrevették, hogy kétélű lört dugdos. Mikor rákiáltottak, hogy miért hord magánál ilyen fegyvert, futni kezdett. Megállásra szólították fel, majd riasztó lövést adtak és amikor ő erre sem állt meg, — a rendőr utána lőtt! Keresni is kezdtek, de nem találták rá és azt hitték, hogy a golyó célt tévesztett, s a gyanús férfi elmenekült. Gasparik, aki súlyosan sebesült meg, elrejtőzött a bokrok között, levette ruháit, érelékeit is eldobta, hogy azt a látszatot keltsse: vetkőztető áldozata lett! Most, mikor kiderült a valódi tényállás, igyekeznek megállapítani: miért menekült olyan elszántan Gasparik, mi terhelte a lelkiismeretét?

— Kettős karambolt okozott, majd tovahajlott az este a „Metropol” előtt egy taxi, amelyet Harampecz László vezetett. A járda mellé akart állni, mikor az ott álló kocsi kocsiból kiszállt Erdős Ferenc sofőr. Harampecz kocsijával elütötte kollégáját, majd továbbrobogott és egy másik kocsit is fellökött a járdára, ahol több járókelő megsebesült. Bevitték a főkapitányságra és őrizetbe vették.

* Dobó férfinkek hozott anyagból is különleges szabásúak. IV., Régi-posta-utca 7. (Udvarban.)

— A szürkületi Halbenberger ügye a népgyógyász elűtése miatt. A népgyógyász Aradi-tanácsa most türelmetlenségére Halbenberger Samu petendi földbirtokos, a Szürkületi volt vezérigazgatójának bűnperét. A vádirat többek közt terheli rá a Halbenbergernek, hogy 1943-ban seifőrnének a következő üzenetet küldte: „Ne nyugtalankodjatok, ezt a háborút a németek már megnyerték. Adjátok tovább egymás között, hogy Halbenberger Samu Németországban már lekötött ezer darab új gépkocsit és a háború után azonnal indul újra az Autótor Rt.” Ugyancsak a vádirat szerint a Horthy-deklarációval kapcsolatosan a volt kormányzóval haradrólással vádolta. Szólást pedig, mikor átvette az uralmat, örömmel üdvözölte. A tárgyaláson Halbenberger ügyvédje tisztiorvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy védené súlyos beteg s nem tud megjelenni a bíróság előtt. A tanács erre a tárgyalást elnapolta.

— Leszűrték a tűző árt! A pénzügyminiszter a tűző árt lecsökkentette. A rendelet háromféle csomagolási tűzőkötet sorát fel, amelyeknek ára edővel és kincstári áröröszesedéssel együtt a fogyasztó részére 3.20, 4.50, illetve 12 forint.

Hoover volt amerikai elnök a pápánál

Vatikánváros, febr. 15.

XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta Herbert Hoovert, az Egyesült Államok volt elnökét. Hoover, Truman elnök különleges megbízásából Németországban és Ausztriában folytatott tanulmányokat. A volt elnök pápai kihallgatása félóra hosszat tartott, utána Hoover elmondta, milyen óriási hatása van Amerikában a pápa minden megnyilatkozásának.

— A jégtorlaszok robbantását egyelőre befejezték az orosz műszaki csapatok az újpesti összekötő vasúti hídnál. Ha ismét robbantások lennének, a környék lakói a rádió és a kerületi rendőrkapitányságok útján figyelmeztetik.

— Esküvő a temetőben. Egy bolognai mérnök és jegyese, az ottani temető kápolnájában tartották esküvőjüket, mint mondták, azért, hogy a háború alatt nagyszámúban elhunyt családtagjaik közelében keljenek egybe. Az esketők papon, az orgonistán s legközelebbi hozzátartozókon kívül csak a sírásók voltak jelen az esküvőn.

— Elfogott betőrő. Ferenc József 34 éves bádógos betört a Vágóhid-utca 37. házba, ahonnan nagymennyiségű fehérneműt és férjruhát vitt el. Letartóztatták.

— Már kiváltható a márciusi cukoradag. A közellátásügyi miniszter közli, hogy a márciusra esedékes cukor-fejadag már kiváltható.

— „Postások a művészetért” a neve annak a kiállításnak, amelyet szombaton nyitott meg Gerő miniszter. A dús képanyagból kiválik Engelert Emil hatalmas vászna, amely a Hősök-terére özőnlő első népi felvonulást ábrázolja és Pataky Károlyné képmása, amelynek ugyancsak ő a mestere. Kitűnően szerepel Ghimesy Lajos és a hőmezővásárhelyi Tehény Lajos is.

Újra működik a Spárta Atlétikai Klub, amely 1909-ben alakult, de 1942-ben megszűnt a működését. Dunaparti klubházát és csónakokat másikk sportegyletnek ajándékozták. A Spárta most visszakapta jogos tulajdonát, a klubházát, csónakokat és működését engedélyt, úgy hogy a nagymúltú klub hamarosan újra részt vesz a sportegyletek versenyében.

* Gramofont, lemezeket Rytmustól, Arany János-utca 18. Udvarban.

Elcserelem

Nyugati közelében lévő 3 szobás cselédszobás, összkomfortos társbérleti lakásomat, — mely teljesen ép, üvegerezett, — IV. vagy V. kerületben lévő 1 szoba garzon, vagy 1 szoba hallos lakásra. Érdeklődni lehet: Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. I. 20.

Citrom, dohány, paprika, bors és a többi!

Valóban nincs okunk panaszra! Minden hét meghozza a maga szencációját. Hol a citromimport háttéréről hull le a lepel, hol a Dohányjövődék kiváló h. igazgatójának jövődémező üzleteit tereti ki a gazdasági rendőrség, hol a paprikakivitel körül bonyolódik az érdeklődés, amíg ki nem derül, hogy egyetlen jobb oldali cég valóságos monopóliumot kap, viszont nem exportál paprikát, a többi régi cég exportálna, de a hivatalos feltételek mellett képtelen. Már most ilyen kisebb-nagyobb teleplezések után mi történik? Az egyetlen becsületes megoldás az, amelyet a Chesterfield-ügyben a nemzetgyűlés csütörtöki ülésén a pénzügyminiszter bejelentett. Az üzletet a hivatott legfelső hatóság visszacsinálja, mert elvégre nem hozhatunk be az országba 32 millió Chesterfield cigarettát, mikor 150.000 dollárért sok traktort és aratógépet importálhatnánk. A Dohányjövődék üzletvitel, ahogy a magyar pénzügyminisztert ismerjük, a jövőben igen szigorú ellenőrzés alá kerül. Ami a citromot illeti, a hivatalos ár ugyan ma már csak 90 fillér, de a svájci 30 centime-os citromárnak azért mégsem felel meg, mert Svájc jó frankkal fizet, mi olcsó kompenzációs áruval s a 90 fillér is csak névleges ár, mert a citrom csodálatos varázslat révén az utcára kerül, ott pedig 1 forint húszért árulják. A paprika ügye már homályosabb! Kinek volt érdekében, hogy ismeretlen szélső jobb oldali cégnek külön előjogokat osztogasson? Ki felelős ezért? A Kükereskedelmi Igazgatóság, vagy a Kereskedelmi Minisztérium külkereskedelmi osztálya? És mi van a borsüzettel? Ezt a nemzeti ajándékot ki kapta? A közönség, a magyar munkás, paraszt vagy poigár, nézi, nézi s nem érti. Nem érti azért, mert egyszerű és könnyű volna a kiviteli és behozatali engedélyeket, a külföldi adományok elosztását és az állami juttatások felhasználását ellenőrizni. Hiszen annyi gyakorlati minta és példa áll rendelkezésünkre. Például a kiviteli és behozatali engedélyek pontos és részletes jegyzékének közzétételével nyomban elriasztaná a sötétben nyüzsgő élősdiak hadát. A számszék mellé szervezett hites könyvvizsgáló-osztály nagyon megneghezítené az állami támogatások elfecserlését. De ez túlságosan logikus és természetesen megoldás volna, s egyáltalán nem illik bele a felvirágzó új bürokratikus rendbe, amely nem felejtett semmit, de annál többet tanult!

KISS DEZSŐ

Thuróczyné Szetsey Irma, a legújabb nő-képviselő elragadó szónok, filozófiát, esztétikát és műtörténetet tanult az egyetemen

Néhány napja magas, karcsú, barna asszony jelent meg a nemzetgyűlés folyosóján. Mindenki észrevette az elragadó nyulánk, magas-társú asszonyt és hamarosan híreljű, hogy ez az új somogyi képviselő:

Üzvegy Thuróczyné Gézáné Szetsey Irma, akit a nagyváradi járás küldött a törvényhozásba.

A Kisgazdapárt vacsoráján már fel is szólt és minden mondatát lelkesen megtapsolták a képviselők, akiknek körében kellemes meglepetést keltett új társuk szónoki tehetsége és finoman szerény előadásmódja. Thuróczyné, akit a Reggel megkérdezték, kijelentette, hogy nem akarja magát nőmozgalmakra szorítani, hanem az egyetemes magyar érdeket szolgálja a megértés és az együttműködés szellemében.

— Első képviselői ténykedésem az lesz, — mondotta — hogy minden erőmmel a szerencsétlen hadifoglyok hazatérését segítsen elő. Egyébként — szót mosolygva — képviselőiséget a kerületben szívesen fogadták, mondhatom, pártkülönbség nélkül!

Kérdéseinkre még ezt mondotta:

— Édesapám, dr. Szetsey István Gaál Gaszton mellett lépett fel kisgazdaképviselőjelöltnek a nagyváradi kerületben. 1936-ban meg is választották. Férjem hat évvel ezelőtt halt meg. Akkor iratkoztam be az egyetemre, ahol filozófiát, esztétikát és műtörténetet hallgattam, s meg is szereztem az abszolutóriumot. A háború miatt nem lettem doktor. Édesapámot gyakran elkísértem választókerületébe, s az ország minden részébe, ahol politikai beszédeket mondott. 1944 elején Tildy Zoltánnál jelent-

— Orvosi hírek: Dr. Kiss József bel- és ideggyógyász és dr. Avar Mária bőrgyógyász-kosmetikus (Baross-u. 28.) új telefonja: 137-832.

* Jól pihenhet, nyugulhat kényelmes, fűtött házukban. — Polgári ártak. — Tünderhegyi Szanatórium, Zuglói, Szilassy-út 6. — Telefon: 161-845.

* Mit mond az álom? címmel új, modern álomkönyv jelent meg. Sok mindenféle érdekeset tudhatunk meg belőle. Lingua-kiadás.

MIMÓZA, 25

A Magyar Színház zenés vigatókka a Mímóza elérte a 25-ik előadását. Minden este szűfolt nézőtér társolja és kacsagja végig Szántó-Szecsén, de Fries párisi-fű darabját. Tovább is Ruttkay Eva, Kiss Mária, Solthy, Pataki Jenő, Sosa, Zách, Halmosy Mariaká, Cságyai ízes alakításával kerül színre a Mímóza.

Uj közikocsit knt? VI., Bajnok-utca 34.

SZABADSÁGHEGYI DR. GYÖRKI-SZANATÓRIUM

Ismét kifogástalan fűtés. — Új pauszállelgező pensió-árak. Békebeli hízó- és cukordióta. — Régi vezetés, régi nívó. XII., Melinda-út 16 (Éden). Telefon: 161-806, 161-807.

MAGYAR POSTA ROMABÓL

Az egyik nap hűvös őszi eső áztatja az Örök Város öreg köveit, a második napon koratavaszi nap-sütés keríti le a merészebb vállakról a vékony felhőt. Méltatlan-kodva meséli Assunta, a szobalány, hogy karácsony után még hó is esett. A Campion, az örök vásártéren időnként előkerülnek a rozant vödörök s paraszukkal meglejtik a fűgárust, a gyümölcsösököt, a halast, a henteset.

A Breuneritől léptem át a határt, az osztrákok a tárcáiba tüntek, pontosan megszámolták valutámat, megnézték igazolványomat s ők is adtak egyet. Az olaszok megkérdezték, van-e líráim s mivel nem volt, mehettem a boldog félszigeten, amerre nekem tetszett. Ha lett volna: dollárral, svájci frankkal, fonttal, vagy magyar forinttal is. Senki sem törődik vele, mennyi és milyen valutát hordozok zsebemben. A kereskedők, a vendéglősök nem fogadják el. A fiatal taxisoffor, mivel líráim nem volt, elhozott ugyan a pályaudvarról svájci frankért, de idegenül forgatta kezében az ismeretlen papírdarabot. Azután bízza becsületes-ségemben, zsebre tette.

Nehezen érti az idegen. Nem sokat törődnek a dollárral, a fonttal, de azért óvakodják mindenki a börze előtt az utcán valutát váltani. Talán ez az egyetlen hely, ahol időnként razzitát rendeznek a római rendőrök. A líra sokat szenvedett s meg is látszik rajta. De áll a lábán. Százásokkal, ezresekkel számolnak az olaszok, de az infláció rémülete megszűnt. Pár hónapja megnyugodtak az árak. Nincs újabb emelkedés. A líra ütött-kopott, szakadt papírdarab, soknak majd a fele leromgyolódott, de nincs, aki el ne fogadná. Egy dollárért 500-at lehet kapni, egy kiló narancs 60—100, egy liter bor 60—100, egy pár cipő 5—7000, egy ing 2000 líra. A kirakatok zsúfolásig tömve csokoládéval, narancssal, cipővel, szövevel, csokoládé még több van, mint Svájcban.

rült a belföldi újjáépítési kölcsön. Rómának ugyan nem sok szükségére lesz rá, a háború a szegénységen kívül más nyomát nem hagyta itt, de annál több az észak-olasz városoknak. A háborúra talán egyedül a Traján-oszlop hatalmas vasbeton védőburka emlékeztet — félig már ezt is lebontották.

Jegyrendszer működik, de a jegyeiből senki sem él meg. A fizetésből is igen nehezen. A roska-dásig zsúfolt kirakatok, a hatalmas forgalom, a tömött villamoskocsik és autóbuszok, a Corso Vittorio Emanuele eleganciája nagy olasz nyomort takar. Egy egyetemi tanár állagos fizetése 20.000 líra s ehhez viszonyulnak a többi fizetések. A dús kirakatok csupán a külföldieknek és a feketézőknek kínálják varázsos portékáikat, a szegények krumplit vesznek inkább, 1 kiló hústól kiadni 800 lírát, ritkán képesek. A hal alig valamivel olcsóbb. Hente 40 cigarettát osztanak jegyre, igaz, van angol és amerikai füstölő minden sarokon, de ki tud egy huszas dobozért 120—150 lírát adni.

A nagy szegénység ellenére sem látni koldust az utcákon. Az olasz szegénység félre vonul, Róma utcái csupán 2000 év szépségét és izlését hajlandók a látogatott elé tárni. A miniszterelnök a napokban tartott beszédében világos gazdasági programot tűzött ki Itália népe elé:

Két remek film egy műsorban:

I
AUTÓS BANDITÁK

II
CONGO, A FEKETE EXTÁZIS

HÉTFŐTŐL: **PÁTRIA**
(Universal—Warner — Mopex—film)

El kell érni — mondotta —, hogy minden olasz legalább évente egy pár bakancsot vehessen magának. Így küzd, tőr és szenved Róma a jobb jövőért. A ma embere érzi a járadalmakat, de a város két évezredes múltjával észre sem veszi. Tudja, hogy az általános emberi művelődés szolgálatában eltöltött hosszú idő újabb szolgálatra kötelezheti bármikor. Róma éhezve, szegényen is készen áll. Róma él és mozog. Róma hangos és vidám, mint a római villamos, mely éjjel-nappal, szünet nélkül hordja utasait körbe a városban. Éjjel után ritkulnak a járatok, de egy percre sincs üzemzsinet. És érdemes még megjegyezni, hogy mindezt öt líráért teszi, alig tíz fillérért. Az autóbussz valamivel drágább, kerék 13 fillért kérnek a Campotól a Porta Pia-ig.

Amint a körjáratú villamos, a Cerculare, a Colosseum mellé ér, legfeljebb egy-két idegenvezetőt látni télenül ödöngeni a félelmetes boltívek alatt. Néha egy-egy amerikai, vagy angol katona állmalkodik az évezredes kövek tövében, esetleg pirosorrú, zajos gyerekek rugdalják a labdát ott, ahol egykor a megkötözött bűnözőknek vonultak utolsó útjukra. Itália, ahova egykor hangsúlyos és fényes plakátokon hívták az idegent, most fél a vendégektől. Ugyis sokan vannak s Itáliának nincs belőlük haszna. Nem csodálják a Santa Maria Maggioret, nem kapaszkodnak fel Capri szikláin. Itália vendégei meghűzódnak a tömegben, hogy senki ne vegye észre őket, kaméleon módon igyekeznek hasonlítani a bennszülöttekhez. Azt mondják, hogy előbb a hivatal vendégektől igyekeznek megszabadulni az Appennin-félsziget, aztán majd újra hívogató szóval várja Itália az azúr-kék ég, a langyos tenger s a kincseket rejtő városok szerelmeseit.
(Róma, február 12.)

Radocsay Dénes

Balogh István
államtitkár
Szegeden

A Szegedi Kultúrnapok alkalmából szombaton délután Szegedre érkezett Balogh István miniszterelnökségi államtitkár. Kíséretében voltak Vojnovich Géza, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Genthon István, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, Rubinyi Mózes, a Pen Club elnöke, Vidor Gyula miniszteri osztályfőnök. A vendégeket a szegedi pályaudvaron Pálffy főispán, Dénes polgármester és a város vezetősége üdvözölte. Balogh államtitkár délután résztvett a Kiszgadzapárt szegedi politikai bizottságának ülésén. Este a szegedi Nemzeti Színházban díszelőadást tartottak, amelyen megjelent Balogh államtitkár is. Ezután az államtitkár megnyitotta a Kiszgadzapárt által rendezett „Magyar Bál”, majd résztvett az „Operabál” megnyitásban.

16 órát késett az Arlberg-expressz

A nemzetközi Arlberg-expressznek

szombaton délután 17 óra 10 perckor kellett volna befutnia a Keleti-pályaudvarra.

Az expressz szombat délelőtt elérte a határt, de alig hogy magyar területre jutott, olyan hófúvásba került, hogy lehetetlen volt az utat folytatnia.

A vonat az egész délutánt és az éjszakát nyílt pályán töltötte, míg a hóvihár elült és mint a Keleti pályaudvar állomásfőnökségénél közölték,

16 órai késéssel,

vasárnap reggel 9 órakor futott be.

Gyors-Fénykép Párisi-Fotó
Párisi Nagy Áruház

A Reggel new-yorki szerkesztője újabb részleteket közöl

Albrecht buenos-ayresi megérkezéséről

New York City, febr. 5.

(Légipostán érkezett.)

Feltétlenül megbízható forrásból újabb részleteket tudtam meg Habsburg Albrecht buenosairesi tartózkodásáról. A háborús főbűnös volt főherceg

Január 16-án érkezett Argentína fővárosába, a „Cabo de Hornos” spanyol hajón

s a Hotel Lanchester bejelentőlapját így töltötte ki:

Adalberto Solari.

A társaságában lévő nőn kívül még ketten szálltak meg vele egyidejűleg a hotelben:

egy középmagas, kövérkés férfi és egy másik nő.

A köpcös alak jobb szemén az Argentinában szokatlan monoklit viseli s a bejelentőlapra ezt írta:

Alejandro de Fayer.
A négytagú társaság már első este felhívta magára a figyelmet azzal, hogy a Hotel Lanchester elegáns éttermében hangosan beszélte magyarul.

egy újabb üveg Cordon Rouge pezsgőket rendelt

Egy magyar eredetű előkelő argentin úrnak feltűnt a társaság és sikerült megdönnie, hogy a köpcös férfi, aki a pezsgőket rendelte s végül fizette is,

Fayer Sándor volt kormányfőtanácsos s a budapesti gazdasági körökben jólismert fezőr és Albrecht „házi zsidója”.

aki a buenos airesi hotel bejelentőlapján a magyar nemesség önkényes adományozásával iparkodott magát érdekesebbé tenni (Bár az is lehet, hogy Albrecht útközben ütötte lovaggá!) A társaság megérkezésének a híre hamar elterjedt és „de” Fayer az érdeklődők előtt meg is erősítette, hogy a társaságban lévő ismeretlen — Albrecht főherceg! A náci és nyilasok barátja és magyarországi védnöke egyébként

nagyon lefogyott, ősz haja van és hogy nehezebben ismerjék fel, hosszú bajuszt növesztett. Itt úgy tudják, hogy komoly tőkét vannak svájci, argentin és észak-amerikai bankokban, úgy hogy van mit aprítani a tejbe.

Ruttay György

Ausztria megtartja régi határait — elutasították a jugoszláv igényeket Angliát béklyókba verte a hideg

A kemény hideg továbbra is fagyos markában tartja egész Európát és

Angliában, valamint Észak-Németországban valóságos megbénította az életet.

Bár az angol munkások és vasutasok szinte emberfeletti munkával igyekeznek a szénhiányon enyhíteni, az angol kormány további áramkorlátozásokat kénytelen bevezetni. Így

csökkentette többek között a szénkivonatok számát is vasárnaptól kezdve, valamint a BBC egyes adásait,

de mindaddig, amíg az Angliában szokatlan fagy tart, a helyzet javulására nem lehet számítani. Anglia hárommillió tonnával kisebb széntartalékkal indult neki az idei télnek, mint a múlt évben, s míg 1945-ben a széntartalék csak áprilisra merült ki, ez évben már január végére felmorzsolódott, bár Anglia az áramkorlátozásokkal eddig már 165.000 tonna szént takarított meg.

Több mint kétfélmillió ember áll ma Angliában munka nélkül

A Décsi, a Corso és a Siker Filmvállalat közös nyilatkozata.

A Corso és a Décsi mozik között

„Vigyázz, ha jön a nő”

c. film bemutatásával kapcsolatban felmerült, már a nyilvánosságot is foglalkoztató vita közmegegyezésre elintéztést nyert. A film párisi eladója táviratilag közölte, hogy az eladásnál tévedésből figyelmen kívül hagyta a Décsi mozink korábban adott opciós jogot. Ilyen előzmények után az érdekeltek, mint a békés megegyezés hívei, abban állapodtak meg, hogy a

„Vigyázz, ha jön a nő”

c. filmet a legközelebbi kedden a Décsi és a Corso közösen fogják megjelentetni.

s bár a termelés kiesése a nemzeti jövedelemnek egyelőre csak egy százaléka, az exportcsökkenés igen erősen éreztetni fogja hatását a legközelebbi hetekben.

A mai vasárnapon Angliában először dolgoznak a bányászok és a vasúti rakodómunkások

s Attlee miniszterelnök szombati alsóházi beszédében rámutatott, hogy csak az angol munkás vezetheti ki Angliát mai válságából. Németországban is valósággal megbénította az életet a nagy hideg, bár a Ruhr-vidék bányászai közel 230.000 tonnára emelték e héten a napi szénttermelést. Természetes, hogy

a szénkérdés úgy Angliában, mint Németországban minden más politikai vitát a háttérbe szorított,

jóllehet a nemzetközi politika természetesen tovább zajlik és az elmúlt hetekben mutatkozó enyhülés után mintha a feszültség a nagyhatalmak között újból mé-

lyülni kezdene. Külső jelek ezt még nemigen árulják el, legfeljebb

Marshall amerikai külügyminiszternek a szenátus külügyi bizottsága előtt tett az a kijelentése, hogy a nemzetközi politikai helyzet válságosabb, mint volt.

Ennek a feszültségnek egyik jele az a tiltakozó jegyzék, amelyet Molotov Moszkvában nyújtott át az amerikai nagykövetnek s amelynek tárgyát Dean Acheson külügyi államtitkárnak, a szenátus külügyi bizottságának tett állítólagos kijelentései adják meg.

Az osztrák határok

kérdését szombaton végleg eldöntötték Londonban, a három nyugati nagyhatalom Ausztria régi határai mellett foglalt állást, elutasítva ezzel Jugoszláviának Dél-Karintiára emelt területi igényét azzal az indoklással, hogy ezt a kérdést az 1920. évi népszavazás végleg eldöntötte.

Holnapra napsütés!

A hideg és meleg időjárás határán van Magyarország

Szélcsend mellett —3 fok volt a hőmérséklet vasárnap reggel fél 7-kor Budapesten, jelentette a Meteorológiai Intézet, míg az időjárás további alakulásáról a következőket közölte:

A hideg Európában megerősödött.

A Kárpátoktól északra és az Alpektől északra hideg van, Lengyelországban —15, Németországban —10 fokot mértek, de Franciaországban és Angliában is —2 és —3 között van a hőmérséklet. Komoly fagy uralkodik Oroszországban és a balti államokban, ahol még mindig —20 fok körüli a hőmérséklet. Ezzel szemben

Európa déli részében, mint például Spanyolországban, Olaszországban és a Balkánon jóval melegebb az időjárás,

E H E : SZÓDA
I H A T SHIP A Z
SZABADON, ASZTALON!

itt plusz 5 és 10 fok között ingadozik a hőmérséklet. Magyarország a hideg és meleg időjárás határán lévén, borult, ködös és csapadékos az idő, de egyelőre a hideghullám az erősebb, mert a Dunántúl —7 fokot, az ország más részében —5 fokot mértek az elmúlt éjszaka. A havazás országos volt. Jelentősebb hőmérséklet azonban csak az ország déli részében esett.

Ami a távolabbi kilátásokat illeti, annyit mondhatunk, hogy

a mérsékelt hideg idő még rövid ideig tovább tart.

Több helyen lesz még kis havazás, de minden remény megvan arra, hogy a felhőzet már holnapra felszakadozik és napsütés lesz.

OSTENDE

Roóz Emil zenekarával, Kazal László esténként kizárólag itt szerepelnek. — Minden délután Magyar Mária női zenekara. Tanc vasárnap délután!

Bárános földművelésügyi miniszter nyilatkozik A Reggelenk egy ötmillió dolláros UNRRA gyorskölcsönről

Ráta Jenő pénzügyminiszter, a költségvetés tárgyalása alkalmából a külföldi kölcsönös körű folyó vi-
sít ezzel a mondattal zárta le:
„Külföldi kölcsönrel gyorsabban,
nékülre lényegesen lassabban tud-
juk megvalósítani az ország új-
építését”. Két nap telt el e kijelen-
tés után, amikor Schoenfeld Artur,
az Egyesült Államok budapesti kö-
vete a magyar sajtó számára adott
nyilatkozatában bejelentette, hogy
az USA kormánya az eddigi 15
millió dolláros árukölcsonét
újabb 15 millió dollárral 30
millióra emelte fel.

A Reggel Mr. Sommerrel, az
UNRRA magyarországi főmegbi-
zotijával folytatott beszélgetés kap-
csán a magyar sajtóban elsőnek
számolt be arról, hogy

Magyarország az UNRRA he-
lyre lépő nemzetközi segély-
szervezettől 40 millió dolláros
árukölcsonre számíthat.

Az UNRRA-val folytatott tárgya-
lások eredményeiről kért felvilá-
gosításokat A Reggel

Bárános Károly földművelés-
ügyi miniszterrel,

aki a következőket mondotta:

— A földművelésügyi miniszte-
rium Mr. Sommer főmegbizott út-
ján folytatott tárgyalásokat az
UNRRA-val. Mr. Sommer most
már Bécsben tárgyal a Magyaror-
szágnak nyújtandó segély ügyében
is és ottani tárgyalásainak befeje-
zése után Amerikába megy, hogy
egy Magyarországnak nyújtandó 5
millió dolláros UNRRA gyorsköl-
csön ügyében folytatason megbeszé-
léseket. Ezt a gyorskölcsönt a mező-
gazdasági termeléshez szükséges
árakban kapjuk, elsősorban vető-
mag jut így Magyarországra, to-
vábbá műtrágya, mezőgazdasági
gépek, tenyészállatok, lovak és
juhok. A visszafizetés az év folya-
mán, de lehet, hogy két év alatt

történnék meg. Ausztriába irányuló
pénz, szőlők, gyümölcs és álta-
lában élelmiszer szállításával. A
földművelésügyi minisztérium a
megállapodás létrejötte esetén biz-
tosítani kívánja — s erre a másik
fél is hajlandóan mutatkozik —
hogy a behozatalra kerülő áruk 10
százalékát UNRRA-juttatás címén
kapjuk, amely kedvezményrel a
lebensvitás sikere biztosítva lenne.
A Reggel értesülése szerint az
újabb 15 millió dolláros amerikai
árukölcson nyomán rövidesen sor
kerül

a 10 millió dolláros pamutköl-
csön és a már említett 40 millió
dolláros további árukölcson le-
bonyolítására is.

Mindezt összevéve, vásárló érték-
ben jóval több mint egymillióárd
forintot tenne ki a Magyarorszá-
nak juttatott amerikai és UNRRA-
kölcsonok összege.

Erős Gyula

Levetkőztettek Londonban egy ismert magyar házaspárt

London, február 16.
(A Reggel tudósítójának telefon-
jelentése.) Kellemetlen kalandja
akadt Londonban Páti Ernőnek,
a Budapesten is jólismert Páti-
fivérek egyikének, akiknek hajó-
zási vállalatuk van Kairóban. Páti
felesége a háborús veszedelmek
elől New-Yorkba költözött, majd
a háború végeztével Páti Ernő el-
ment a feleségéért Amerikába és
visszajelét indított, kairói otthon-
ukba. Minden ingóságukkal,
ruhaneműjükkel együtt szálltak fel
a „Queen Elisabeth”-re

húsz szekrénykoffert vittek ma-
gukkal!

Pátiék megérkeztek Southamp-
tonba, a kirakodásnál még látták
a poggyászatukat, nyugodtan ültek
fel a „hajóvona”ra, amely a Lon-
doni Victoria-pályaudvarra vitte

őket. Ott azután átadták a húsz
szekrénykofferról szóló feladóve-
vényt

két vasúti hordárnak.

Elmúlt az este, a másnap is, de a
poggyászat nem érkeztek meg a
szállodába. Harmadnap, mikor a
pályaudvaron érdeklődtek, kide-
rült, hogy a magyar házaspár

vakmerő tolvajok áldozata lett.

A két szélhámos vasúti hordárnak
ötözött és ezzel tévesztette meg
őket. A helyzet nagyon kínos volt,
mert Londonban semmiféle ruha-
neműt nem lehet kapni, csak
jegyre. Átutazóknak pedig nem
adnak jegyet, Pátiék egy szál ruhá-
ban, mindenből kifosztva, poggyász
nélkül utaztak Párisba, hogy onnan
folytassák útjukat Kairóba.

Kereskedők súlyos panaszai: kevés az árú — szaporodnak az áruházak és a szövetkezetek

A KOKSZ az este sajtóértekezletet
tartott. Abból az alkalomból, hogy a
KOKSZ kebelében megalakult a kis-
kereskedői fősoport, ismertették a
kiskereskedők sokféle panaszát és
sérrelmeit. Az értekezletet Bródy
Sándor dr. elnök nyitotta meg, aki
elmondotta, hogy

a kereskedő már régen nem ár-
szabályozó tényező,

mert az árakat az Anyag- és Árhi-
vatal állapítja meg és ehhez szabad
a kiskereskedőnek hozzáadni a ha-
szonkulcsnak csufoit rezsköltsége-
ket. A KOKSZ a nagy- és kiskeres-
kedőket egyesíti magában. Az új
fősoport elnöke Dán Tivadar sorol-
ta fel a kiskereskedők legfőbb pa-
naszait. A legnagyobb baj, hogy

keves az árú

és a kifosztott vásárlóközönség csak
minimális megélhetést biztosít a ke-
reskedelemnek. Kifogásolta azt, hogy
a kiskereskedő kénytelen a gyárban
az árut előleggel lefoglalni 5-6 hét
mulva kap valamit, de még annyi
joga sincs, hogy különböző mintájú
portékát választhasson ki. Súlyos sé-
relme a kereskedelemnek az áru-
házak folytonos szaporítása. Szóvá-

tette Dán a behozatali engedélyek
kérdését is.

Ki kap behozatali engedélyt?

Meg kell állapítania, hogy főleg nem
szakemberek és ezért szükségének
tartaná, hogy

nyilvánosságra kell hozni mind-
azoknak névsorát, akik behoza-
tali engedélyt kaptak.

A haszonkulcsról szólvva megállá-
pítja, hogy

a mai haszonkulcs mellett lehe-
tetlen tisztességes kereskedelmet
folytatni,

a magyar haszonkulcs a legalaco-
nyabb az egész világon. Varannay
Aurél, a KOKSZ igazgató-főtáskára
elmondotta, hogy a KOKSZ most
dolgozik egy tervezeten, amely hi-
vatva lesz kimutatni, hogy a három-
éves gazdasági tervben milyen fel-
adatok várnak a kereskedelemre.
Több kifogás hangzott el a tömege-
sen szaporodó szövetkezetek ellen
és megállapította, hogy az elmúlt
hétven

334 új szövetkezetet

jelentettek be a céghivatalnál.

Halálos betegség győtri a pesti kávéházat

mondja a Kávés ipartestület elnöke

A pesti kávéházat halálos beteg-
ség győtri — mondotta A Reggel-
nek Strausz Vilmos dr., a Kávés-
ipartestület elnöke. — Nem tudjuk
meddig tart ez a betegség és hogyan
kellene orvosolni.

Nem egészen négy hét alatt a kö-
vetkező kávéházak szűntek meg:
Edison, Palace, Bucsinzky, Men-
sa Britannica, Lónyay, Parla-
ment. OKE Kristály, Terminus és
Paristette.

Közben pedig egész sor további le-
vélés eladásáról vagy megszűnésé-
ről is szó van. Az ok? Az első és
talán legfontosabb, hogy az a közön-
ség, amely valószínűleg szerelmese-
 volt a pesti kávéháznak, részben ki-
pusztult, részben elpártolt. Itt van
ugyanis espressók vitathatlan ver-

senye s végül

a pesti ember gazdasági teherbí-
rásának napról-napra jobban
érezhető gyengülése.

A ránk rótt terhek is súlyosak, a
kötelezően előírt árak pedig gyak-
ran igazságtalanok, úgy hogy a ká-
vés ma képtelen kalkulálni. A so-
rozatos összeomlásokat a hideg tél
váltotta ki, hiszen

arra a kávéházzra, amely a ke-
mény fagyban futni akart, a be-
vétel 25-30 százalékát kellett rá-
költöni.

Sajnos, úgy látszik, még nincsen
vége a ránkzakadt megpróbáltatás-
nak s a közel napokban még több
pattlás, népszerű kávéház bezárásá-
val kell számolnunk...

forint. A legkisebb gyermekeipő
38 forint és 45 forint.

A típuscipőt négy tételben vásárol-
ják a különböző beszerzési szövetke-
zetek és konkurenciát csinálva a
nagy rezssivel dolgozó kereskedők-
nek,

a magasabb kereskedői áron ad-
ják el tagjaiknak.

A kisiparosok most azzal a kérés-
sel fordultak a kereskedelemügyi
miniszterhez, valamint az Ár- és
Anyaghivatalhoz, hogy

elsősorban tiltsák meg a beszer-
zési szövetkezeteknek, hogy ke-
reskedői tevékenységet folytassa-
nak, másodsor pedig engedjék
meg nekik is, hogy a magasabb
kereskedői áron hozzák forga-
lomba a típuscipőket.

amelyeknek talpába különben is a
magasabb kereskedői ár van be-
véve.

A közmunkára kötelezettek
tömeges igénybevételét ren-
delték el az árvízvédelem
érdekében

Az építési és közmunkaügyi mi-
niszter a földművelésügyi minisz-
terrel egyetértve körrendeletet tett
közze, az árvízvédelmi munkálatok
elvégzéséről. A közérdekű munkára
kötelezettek tömeges igénybevéte-
lét az 1947. évre az ország egész
területére elrendeli.

Pótutalvány — pamutárura

A Gazdasági Főtanács rendeletére
az elmúlt évben bevezették a textil-
iparban a vásárlási könyvet. A ke-
reskedőknek az októberi adó alap-
ján adtak pamutárut és pedig az
adó tiszterének értékében. A Gaz-
dasági Főtanács most hozzájárult
ahhoz, hogy a jövőben az augusztus-
tól december 31-ig terjedő adóállá-
got vegyék alapul az áru kiadásánál.
Aki ez alapon több adót fizet, mint
amennyi az októberi adója volt, az a
vásárláshoz póttalványt kap.

200 iparrevíziós kérvény érke-
zik hetenként a kereskedelemügyi
minisztériumba. Ezeknek 15-20 szá-
zaléka elutasító javaslattal. Eddig
45.610 kérvényt adtak be, de az elöl-
járóságokon még mindig 4200 alka-
fekszik, mert hiányosan van felsze-
relve. A vidékről még 5000 kérvényt
várnak, bár a benyújtás végső ha-
tárideje 1946 november 15. volt.

Ki a gyermekek és
asszonyok védelmezője?

Z

AZ ÁLARCOS LOVAG

(KARD ES SZERLEM)

TYRONE POWER
izgalmas, kalandos filmje.

HÉTFŐTŐL: **PALACE**
(20-th Century Fox — Mopex-film)

Miért van kétféle ára a típuscipőnek?

A típuscipőt nagy tételben vásárol-
rendelkezés eredetileg úgy szót,
hogy

február 1-től kezdve csakis típus-
cipő gyártható. Ezt a rendelke-
zést most módosították s a ter-
minust kitélték március 1-ig.

A típuscipők gyártásába bevonták a
kisipari műhelyeket is, de az itt ké-
szülő típuscipőknek kétféle áruk
van.

Más az ár, ha a kisiparos, aki
rendszerint nyílt üzlettel is ren-
delkezik, maga adja el a cipőt
és más, ha kereskedő útján hozza
forgalomba.

A kétféle ár között körülbelül húsz-
százalék differencia van.

Egy férfi félelőpő ára, ha a kis-
iparos adja el, 140 forint, ha ke-
reskedő útján kerül forgalomba,
166 forint, Női félelőpő 109 és 128

Vasárnapi és hétfői filmelőadások

A film címe és főszereplője	Az előadások kezdete
és telefonszáma	Vasárnap Hétfőnap
Amerikai filmek	
ADY	Kétgyás halászata 3, 5, 7
AMBIUM	Február végén nyit
ARBY	Bocsnát, hogy élünk 12, 14, 16, 18
CARIBOL	Tavaszi Broadway 12, 14, 16, 18
CHRYN	Bocsnát, hogy élünk 11, 2, 4, 6, 8
ELIS	Kétgyás halászata 12, 14, 16, 18
FORUM	Mrs. Miniver 12, 14, 16, 18
KAMARA	Bocsnát, hogy élünk 2, 4, 6, 8
KAMARA	Bocsnát, hogy élünk 2, 4, 6, 8
OMNIA	Szerelmi házasság 2, 4, 6, 8
OLYMPIA	Bűn és szerelem, Ch. Boyer 12, 14, 16, 18
PATRIA	Operaház fantomja (Vas.) 2, 4, 6, 8
	Autós banditák és Congó, a fekete extázis (Hétfő)
PALACE	Kard és szerelem (Hétfő)
R.APOLLO	Riói éjszakák 2, 4, 6, 8
SAVOY	York őrmester, G. Cooper 12, 14, 16, 18
STUDIO	Tavaszi Broadway 12, 14, 16, 18
SCALA	Szerelmi házasság 2, 4, 6, 8
VESTA	Zoro Huru a cirkusz hősei és A dzsungel híjánál 11, 1, 3, 5, 7
Angol film	
PALACE	Nagy kaland (Vasárnap) 11, 1, 3, 5, 7, 9
Francia filmek	
LLOYD	Lehull az álarca 12, 14, 16, 18
SZABADSÁG	Notredamei torony 14, 16, 18
Orosz filmek	
SZABADSÁG	Esikú (Csak vasárnap) 14, 16, 18
ORANIA	Ifjúság ünnepe és Népek ifjósége 4, 6, 8
Osztrák film	
PHONIX	Amiről nem beszélünk 10, 12, 14, 16, 18
Svájci film	
SCALA	Utolsó pillanat 2, 4, 6, 8

A REGGEL SPORTJA

OLIMPIAI RIADÓ!

A magyar sportemberek álma: London, 1948!

Hosszas vajadás után vasár-
nap délelőtti tartotta alakuló
ülését a magyar Olimpiai Bi-
zottság.

Utót a tizenkettedik órai Röpke
másfélév és Londonban megkondul
az olimpiai kezdetét jelző harang.
Felsorakozik a világ ifjúsága. Meg-
kezdődnek a küzdelmek. Nem szá-
mit hányan vagyunk, hány millió
négyzetméter hazánk területe, egy a
fontos: a minőség! Az utolsó Olimpi-
pián dicsőségesen szerepelt a ma-
gyar ifjúság: Tíz aranyérem a har-
madik helyet vívta ki számunkra a
világ népei között. Meg kell mutat-
nunk, hogy ma sem vagyunk alább-
valóak. Az elkövetkezendő másfél-
évre csituljon el minden önmagun-
kat marcangoló harc. Nem lehet kül-
lönbség magyar és magyar között.
A cél egy és szeretnénk, ha minden
magyar sporttársam lelkébe bevé-
stetnénk: a magyar sport legfőbb fel-
adata: London, 1948! Mit kell ten-
nünk? Másfélév kevés arra, hogy új

sportbajnokokat neveljünk. A meg-
lehetően kell csatasorba szólitani. A
feladat kettős: meg kell vizsgálni
életkörülményeiket. Úgy élnék-e,
hogy készülődhetnek a nagy fel-
adatra? Ha nem, változtatni kell
rajta! A másik: Az elmúlt szörnyű
háború elzárta bennünket a külföld-
től, a haladástól, a technikától, s
nemesak technikai tudomány terén
maradtunk el. Nem ismerjük a
sportedzés tudományát terén elért
haladást sem. Sürgősen be kell sze-
reznünk az erre vonatkozó szakköny-
veket. Nem szabad megelégednünk
a külföldi edzők alkalmazásáról sem.
Es a legfontosabb: minden sport-
embernek, minden olimpiai-jelölt-
nek éreznie kell, hogy szorgalmas,
lelkismeretes készülődéssel használ-
hat a legjobban az újjáéledő magyar
hazának. Sportbarátaim, sportveze-
tők, e gondolatban forrjunk össze!
Rövid a vezényszó: Sorakozó! Irány
London! Indulj!

Csaplár András

Indul a tavaszi bajnoki idény!

Labdarúgók téli álma végetért:
vasárnap, e hó 23-án, bajnoki mérkő-
zésre állanak ki labdarúgócsapataink.
Az első mérkőzések: Szeged—Ferenc-
város, Újpest—Erő, Kispeszt—Cse-
pel, Szolnok—Vasas, Dorog—Győr V.
ETO, Haladás—Szentlőrinc, Debren-
ci Vasutas SC—Testvérség, MTK—
Pérecs. A csapatok barátságos mér-
kőzésen készülődtek vasárnap. A leg-
keményebb összecsapásra a Vasas

állt ki. A zágrábi Dinamót
látta vendégül az Úllői-úti pályán,
előtte a Ferencváros játszott barátság-
os mérkőzést. Egyedül az MTK van
távol. Törökországban és Egyiptom-
ban mérkőzik. Kérdés, visszaérke-
zik-e a nyitányra?

ÜCETŐVERSENY HATÁRNAPOK
febr. 16, 20, 23, 27.

Reggeli levél

Politikai divatok a nótában

Kevesen ismerik ma már azt a kis dalt, amelyet a Bach-korszakban zümögtek Erdélyben, halkán, hogy a „Beamter“ meg ne hallja. Gyönyörű a melódiaja is, tele busongással, de tele vágyakozással, reménnyel is. A szövege ez:

Jön Kossuth, jön Kossuth, jön Apró, barna emberekkel, Nemzetisájn szekerekkel Jön Kossuth, jön!

Mikszáth Kálmán több helyen említi, hogy a tilos Kossuth-nóta dallamára, ugyan-csak a Bach-korszakban ezt a szöveget dudolták:

Müller Gyula nagy naptára. Szerkesztette Friebeisz István Ezernevelésűtvennégyben, Emmich Gusztáv betűivel.

A szemek könnyekkel teltek meg. Mindenki tudta, hogy a „fédőszöveg“ mögött hogyan szól az igazi szöveg...

Bismarck fiát Herbertnek hívták, aki jelentéktelen szürke ember volt. Az „Apja fia“. Erre céloz gúnyosan a múlt század nyolcvanas éveiben keletkezett kis nóta, melyet az egész országban énekeltek:

Aboug Tisza, aboug Csáky, Aboug báró Fehérvári, Aboug a kis Tisza Herbert — Ellen gróf Apponyi Albert.

A polgári házasság körül zajlott politikai hullámok idejében keletkezett ez a nóta:

Wekerle hozta törvénybe, Ne essünk rózsám kétségbe, Apád is békül Rabbinus nélkül, Ne félj hát semmit kedvesem Anyád se hönja Ha a leánya Pap nélkül lesz a hitvesem.

Amikor Rudolf trónörökös halálára megérkezett, a debreceni kaszárnyában a következő bakanótával siratták meg:

Ferenc József fia, Lador királyti, Hogy tudad ezt lenmagaddal csinálni, Lador, Lador, mér' lütted meg magadat — Nem sajnáltad azt a kopasz apádat?

Bécsből jött egy kis kuplé a múlt század végén, a címe ez volt: „Die Giegerikönigin“. Erre a lerchenfeldi muzsikára született meg a legidőállóbb — magyar kortesnóta, amelyet ma is általánosan ismernek és énekelnek:

Felépett Sepsiszentgyörgyön Doktor Domokos Ödön S lett a függetlenségűl Nagy Ivás, öröm, Mit szól mindezekhez Ön, Doktor Domokos Ödön, Hogy nem választották meg Sepsiszentgyörgyön.

Kossuth Ferencet, amikor Olaszomból hazatért és átvette a függetlenségi párt vezetését, Debrecenben nagy bankettel fogadták. Nagytiszteletű Könyves Tóth Kálmán úr mondta a banketten az első felkösöntőt a királyné. Erre „Juss“ helyett Récz Károly bandája azt mustrálta:

„Mégis huncut a német!“ Nagy kavargás keletkezett ebből. Arról is volt szó, hogy a cigányprimást törvény elé citálják. Akkor jelent meg ez a rimés védőbeszéd, amelyre a cigány nótát is fabrikált:

Szegény, szőke cigány Sose félj a vadtól, Hogy származna átok Rád, a muzsikádtól, Parancsolják, húztad, S mert a jókedv tücsap Nem fér a mederbe — Mert jutnál te azért Csebe-ből-vederbe?

Horthy admirális feltűnése idején, 1920-ban ez volt a dal Pesten:

Egyszer volt egy tenger Rajta volt egy ember, Elveszett a tenger, Megmaradt az ember.

Amikor Mussolini „balillát“ Budapestet látogatták, természetesen azonnal eszünkbe jutottak az első világháború doberdói harcái. Ekkor született ez a fanyar, elkeseredett, véres gúnyval írott dalocska:

Balillák, ha felnőnek Isonzónál lelőnek, — Kisángyalom!

A német invázió alatt egy szerelmes tangószerű muzsika márvól-holnapra politikai dallá nőtt. Az emberek énekeltek, dudolták, közben egymásra néztek és — megértették egymást. A dal szövegét e sorok írója írta, zenéjét: Hegedűs Tamás. Így kezdődött a „vígasztaló“ dal:

Egyszer csak mindennek Vége lesz majd — Nincs olyan csók, a mi Örökké tart.

Hát — egyszer csak vége lett. Nem tartott örökké. De — sajnos — még így is nagyon sokáig tartott...

Farkas Imre

Honthy

E két legnagyobb színházi sikere Honthy Hannáé. Egy régi operetben játszik, nem is a tehetségére és az egyéniségére szabott parádés szerepben és mégis hódító és elragadó, tele van vele a színpad, finom megjelenésével, francia szellemével, gyönyörű csengő hangjával, elbűvölő színjátszó képességével. A régi, dalmás operetprimadonnáknak, Pálmay Ilkának, Kürty Klárának, Petráss Sárának az emlékeit idézi, Ma Honthy a könnyű daljáték egyetlen üdvöse kéje Budapestben. A sikere pedig azért is öröndetes, mert a nehéz csatát a színművészet legszűkebb fegyverével vívta és nyerte meg.

A REGGEL FILMJE

1. HETI FILMBIRALATOK

Riói éjszakák

Érzékek és színek filmje

A meséje mellékes, a „story“ nem érdekel bennünket. De annál inkább az izzó levegő, a forró ritmusokban tobzódo muzsika és a tánc. Nem is szóval a káprázatos díszletekről és jelmezekről. Carmen Miranda táncszíni-elragadók, Don Amache igen rokonszenves egy kettős szerepben, Szőke Szakál még mindig a régi! Csak Alice Fay ellen van némi kifogásunk: fagyos, nincsen vérmérséklete! A görök gyönyörűek, a latinálók kábítóak, a Technicolor-színezés elsőrangú. (Royal Apollo.)

Bocsnán, hogy élünk!

Burleszk és — revü

A film sokkal jobb, mint a címe. Igen mulatósgos: a nézőtér valójában „hangos mozivá“ lesz, mert csakúgy harsog a nevetés. Két kitűnő amerikai színész: Abbot és Costello gondoskodik arról, hogy a közönség abba ne hagyja a kacagást. A trópusi sziget nemzeti táncát eredetiek. A négerrel összehasonlították a szórakozást! A világhírű Sharkey, az idomlító tőka ellenállhatatlan. Békory és Stella fellátai kiválóak. (City, Corvin és Kamara.)

Szerelmi házasság

Oktató film — ifjú házasságok!

A házasság gyakorlati kézikönyvét írta meg a szerző, ifjú párok számára s üdvös tanácsai közül az egyik legfontosabb: az új férj és feleség három hónapig ne menjen nászútra!... A szövevényes mese olykor érdekes, másszor vontató. Mindenért kárpótól azonban Rosalind Russel hájossága, megjelenésének szépsége és Melwyn Douglas tehetséges alakítása. Igénytelen szórakozás! (Scala—Omnia.)

2. A jövő hét filmeseményei

A Mrs. Miniver és az Uránta orosz műsora a jövő héten is folytatja sikersorozatát. A következő héten pedig új, francia filmet látnak, esetleg új orosz, vagy amerikai filmet is. A legtöbb bemutatófólm tovább pereg.

REPÜLŐPOSTÁN ÉRKEZETT LONDONBÓL A MŰVESZ SZÍNHÁZBA a „Vidám kisérte“ díszletterve. Várkonyi Zoltán, a színház Londonban tartózkodó igazgatója, aki az angol fővárosban és Párisban is látta Doel Coward vigjátékát, ilyen sietve küldte el a színpadképek vázlatát Budapestre. A főszerepeket Tolnay Klári, Ráda, Sennye Vera és Gombaszögi Ella játssza, a darab rendezője Apáthy.

SHAW törölte saját magát az élők sorából. Arra kérte egy bizottság, támogassa az angol börtönökben élő ír politikai foglyok kiszabadítását. Shaw ezt felelte: „Hidbaváló fáradság 90 éves embernek ilyen leveleket küldözgetni. Töröljenek a számbakerülő emberek sorából — mint elhunytat!“

Zathureczky Éde egyik kiváló növendékét mutatja be a másik után a nyilvánosság előtt. Lengyel Gabriella és Cserfalvi Elza mesterének egyik tanítványa, Molnár Eva, nagy sikerrel szerepelt a Főiskola növendékhangversenyén. A közönség tapsai új művészi karrier kezdetét jelentik. Molnár Eva egyébként leánya Kotányi Erzsébetnek, a jeles zongoraművésznőnek.

Pulay Erzsé, aki 19 éves, elindul — a siker felé ..

Hát arról van szó, Pulay Erzsé kisasszony — és belépek a sötét kis szobába —, hogy interjút kérek magától. Valljuk be őszintén, a közönség magáról nem tud még semmit és én is csak azt tudom, hogy a Színészegyesület színiskoláját végezte, itt feltűnt a „Liliom“ Julika szerepében, Werjel darabjában maga ette az almát és penteken, mint a Beibárosi Színház új darabjának, a „Könnyű prédá“ nalt főszerepéje lép a közönség elé. Hallottuk, hogy egy eltévelyedett 15 éves lány szerepe a magáé, aki végül is vérbajt kap és javítóintézetbe kerül. Azt is hallottuk, hogy illetékesek „sokat várnak magától“. Most kíváncsiak vagyunk: mit vár magától maga, kedves Erzsébet?

Lapsan, tévován felel, kicsit talán átszellemülten — Mindent. Azt várom magamtól, hogy megfeleljek önmagamnak. Mert higye el, öt éves koromtól mindig úgy éreztem, hogy elsősorban önmagamnak kell játszanom. Tudom, hogy tehetséges vagyok és most szeretném bizonyítani ezt a közönségnek is — Tudja? — Igen, ezt úgy... éri az ember. Hiszen ezért választottam ezt a pályát — mindenáron... Söhajt és megáll a beszédben. Most nézek körül először ebben a sötét, szegényesen berendezett szobában. Ahogy ott ül a kopott kanapé egyik sarkában, maga alá

húzott lábával, tejfehér bőrével, kendőzellen, ideges sápadtságával, úgy kiválik ebből a környezetből, mint egy szifinksz a sivatagból. És amikor azt mondja másodsor is: „erre a pályára készültem — mindenáron“ — egy percre megáll a ceruzám a jegytömbön, mert oly mély-mély a tekintete, akár a sötét kút.

— Tudja — folytatja — nagyon, nagyon nehéz volt... Én törőnytelen vagyok... Anyám lakarításból tartott el... És — jéitett, Nem akarta, hogy színész legyek... Sok harc, veszekedés, megaldás, nyomor után állok itt most maga előtt, készülő a sikerre, de higye el: se boldog nem vagyok, se boldogtalan! Úgy érzem, el kellett már jönnie... Nem tudom szabatosan leírni magának a kettészakítotttságnak ezt a kínzó érzését... de, ugye, megért?

Tizenkilenc évének minden keserűsége szorult a keresztlen szavak mögé. Csak azt gondolom: nyomorítás... És most egymillió ember közül valaki mégis elindul Budapestben, erről a kanapéről, a siker felé. Mert győzte akarattal. Hogy tehetséggel is győzi-e, az majd elváltik a pénteki premieren! — Hát szédületes sikert kívánok magának, művésznő — így búcsúzom el és látom meg, ahogyan a szeme lázasan csillog fel az utolsó szóra.

Szakmári Károly

Bajor Gizi: A kaméliás hölgy

Egy percig se gondolja az olvasó, hogy e sorok írója megzavarodott és azt hiszi, hogy „A kaméliás hölgy“ szerzője Bajor Gizi. Az avittas ponyvadramát, a színházi könyvtár kevésbé tiszteltreméltó matuzsálemét, amely már a világon senkit sem érdekel, az ifjabbik Dumas Sándor írta ugyan, de amit ő írt, az mellékes ahhoz képest, amit e költészet- és drámanélküli szindarabban Bajor Gizi alakít! Ő a hőse a színpadnak, ő a szerzője annak, amit látunk, ő, aki szinte függetlenül magát Dumas-tól és megtalálja ebben a híg érzélgősségben fudokló színpadi műben a költészetet és az emberi tartalmat. A tenger azúr partja, hol e februári napokban is nyílnak a virágok, messze van, nincs hát módunkban megszerezni azt a bődítő kaméliát, amelyet szerelnék mély bókkal átnyújtani Bajor Giznek. Életet ad annak, ami életelen, az érzés transzparens-fényével világítja meg azt, ami kiellen-ség. A színész-halhatatlan géniuszának megtestesítője ő: arra emlé-

keztet, hogy színész akkor is volt, amikor a költők haligattak, s a színpadon sok esetben — ez a Dumas fils esete is! — nem az a fontos, amit egy hideg agyú mesterember ír, hanem az, amit a színész játszik. Egy szines, bódító, érzélemben gazdag, zengő idegéletű nagy egyéniség pompázó toalettjében ábrázolja Bajor Gizi a szerelmében felmagasztosuló demimonde-ot marandó arc képet fest arról, amit Dumas — nem tudott maradandónak megírni! Básti rokonszenves, egyszerű, férfias, minden túlzás nélkül megelevenített Armandja, Lademersky Margit kitűnő Prudence-törzképe, Abonyi, Patak Miklós, Nagy Aderján, Ungváry és Ilosvay Katalin alakítása érdemli meg, hogy az ember emlékezzék reá! Gellért Endre rendező finom színpadi érzékelézeteti, hogy ebben az elher-vadt álromantikus drámában egyedül a kaméliás hölgy alakja érdekes: nem is a kaméliás hölgy maga, hanem — a ki játszza!

Balassa Imre

Anday Piroška és A Reggel. (Levél a szerkesztőhöz.) Igen tisztelt Barátom! Meglepetéssel olvastam A Reggel-ben Ruttkay Györgynek, a lap new-yorki szerkesztőjének mult-heti levelét, amelyben teplezetlen ellenszennvel bírálja Anday Piroškának, a bécsi opera magyar alt-énekesnőjének magatartását a muliban és szereplését a jelenben. Eleve kijelentem, hogy mint Anday Piroška legközelebbi magyarországi rokona nem vagyok elfogulatlan ebben az ügyben. És bár pontosan tudom, hogy a „védpontok“ alaptalanok, nem kívánok sem bizonyítani, sem cáfolni: egyszerűen Ruttkay levelét veszem alapul, amely beszél helyettem. Ruttkay hitelességét ugyanis erősen csökkenti az Anday iránt érzett ellenszennve, amely szinte minden szavából szikrázik. Azt írja, hogy a new-yorki Metropolitan Operában még a nevét sem hallották a bécsi Opera egyik világhírű művésznőjének, a kontinens egyik legjobb alt-énekesnőjének, aki néhány évvel e háború előtt negyven hangversenyt adott New-yorkban és az Egyesült Állambokban. Hát Ruttkay, a magyar közíró és újságíró vérlázító méltatlanságnak érzi, hogy egy magyar művészt megítéljenek New-Yorkba? Es ragbocsájtathatlannak, hogy akkor, amikor a „nem tisztá árjakat“ Lengyelországba vitték és elégették, Anday Piroška „tisztá árjának“ adta ki magát? Nem hiszem, hogy Ruttkay Anday férjét az SS fákete uniójában látta volna Bécsben járni. Akkor most mégsem lehetne Bécs

egyik legismertebb, legbecsültebb ügyvédje. Ismét írónkon, művészeinken, tudósainkon és sportolónkon a sor, hogy hirtünkét, nevünkét méltó helyére visszaállítsák a nagyvilágban. Ennek nem a legszerencsésebb módja, ha még az óceánon keresztül is gyűlöljük és marjuk egymást! Öszinte tisztelettel köszönt, hívd: Hámos György.

Silvestri megérkezett Budapestre. A Székesztővárosi Zenskar ismét meghívta Silvestri Constantint, a Bucaresti Filharmonia karnagyát, aki szerdán este fél 8-kor a Zeneakadémián Népszerű hangversenyt vezényel Csajkovszky, Mozart, Beethoven műveiből.

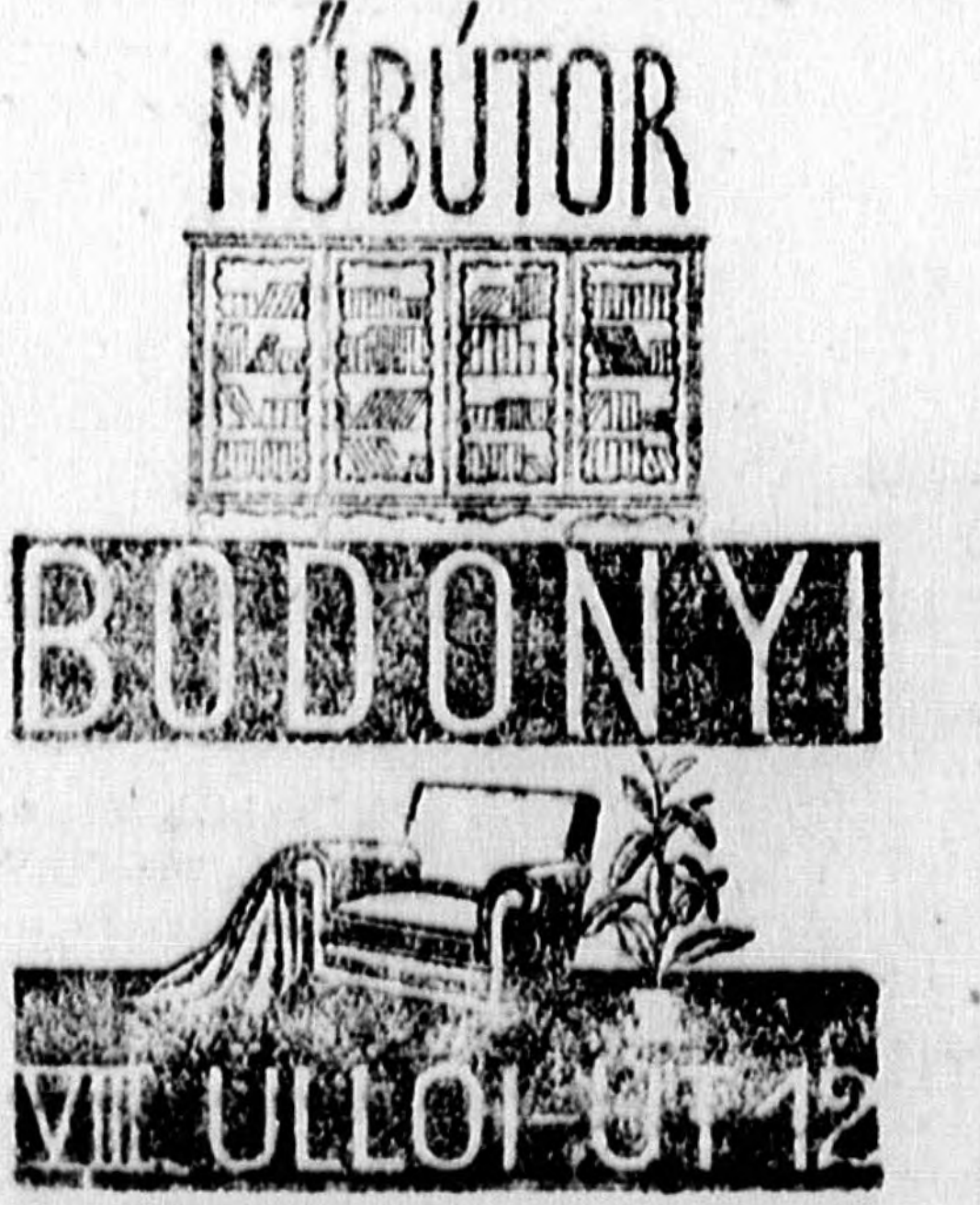
TINGERENTÚLRA hajó- és repülőgépjegyek

utazási iroda

Telefon: 181-279.

MŰBÚTOR

BUDONYI

VIII. ULLOI-31-12

A SZÓRAKOZÁS CSÚCSPONTJA A

MIMÓZA

ÉNES VIGJÁTÉK

a Magyar Színházban

MINDEN ESTE 7 ÓRÁKOR VASÁR- ÉS HÉTFŐNAPOKON 1/2-KOR 10

Kis noé... Ma kedvetlen voltál

Ma kedvetlen voltál, kérdeztem, mi lett. Körben minden asztal csak miránk figyelt.

Te azt mondtad: semmi. Gyufaszálakat tördelte. Ez aztán rám is átragadt.

Hallgatagon ültünk, gyufatördelők. Fájt, hogy nem szeretsz már úgy, mint azelőtt.

De szólnál csak egy szót, jó volna megint. És nem és nem és nem. És rám se tekint.

Hoztad hasonlított egy belebbő csipkeruhás, karcsú, aranyzóke nő.

Megállt a bejárat két oszlopa közt. Én úgy megőrültem. Azt hittem, te jössz.

Nadányi Zoltán

VIRÁGOSKERT VIRUL a Fasor-szatórium egyik fehérre lakkozott szobája előtt a nyirkos és fagyos télen, mintha dédelgetett primadonna betegszobája előtt állnánk. Az ajtó mögött nem primadonna lakik, hanem a magyar irodalomnak az a nagy alakja, kit minden primadonnánál jobban szívét zárt a közhűség: Heltai Jenő. A népszerű és szeretetreméltó „elnök úr” néhány nappal ezelőtt magas lázzal dőlt ágyának, elvesztette az eszméletét is, mire Nádor Henrik tanár sürgősen bevittette a szatóriumba. Másnap reggelre mosolygósan ébredt, dús reggelt fogyasztott el és ma már rágyújtott közismert pipájára is. Az „elnök úr” a doktorokat dicséri és a penicillint. Mi pedig azt a mosolygó életérőt, amellyel megáldotta őt az Isten.

Hírlapokosok praktikus bűtora a hátterítés heverő. Kétszáz forint előleg lefizetésével a Garçon Bútorgyár még ma hazaszállítja.

A KMAC HELYETT vasárnap délelőtt megalakult a Köztársasági Magyar Automobilklub. Elnöke Szent-Györgyi Albert, vezértitkára Londoner Eduárd dr. lett. Az igazgatóság élére Seress Tibor miniszteri tanácsos, a közlekedési minisztérium autófőosztályának vezetője került, ami bizonyos mértékben kifejezője annak a ténynek, hogy az új autósalkulatot az állam is támogatja.

MEGA-bor a borok bora!

HARCZBAN ÉS A CELEKIVÉS terén gyakran szükséges a me-részség, mert az erőt felkoczza, s ezáltal a sikert biztosítja. De az országos politikában inkább szeretem a szilárdssággal párosult óvatosságot. Merészség a politikában akkor van helyén, midőn hatalmas erőre támaszkodik, enélkül mindig kocka, mely többnyire valkra fordul. DEÁK FERENC

ÁRVÁK A VIHAR UTÁN: Az árvák száma a genfi Vörös Kereszt statisztikája szerint Franciaországban 115.000, Hollandiában 64.000, Belgiumban 30.000. Jelen-tékelen számok keleti Európához képest. Lengyelországban 1.100.000 az árvák száma, Romániában 280.000, Görögországban 130.000, Magyarországon 300.000, Jugoszlá-viában 600.000, s három olasz vá-rospan egyedül, Rómában, Milánó-ban és Nápolyban 180.000 árva gyermeket és serdültelet találtak. Nyugaton még úgy ahogy gondos-kodnak róluk, de a keleteurópai államok, jelenti a Vörös Kereszt, az árvák többségéről képtelenek gondoskodni. S e szárműv számok-ban nincsenek azok, akiknek élnek ugyan a szüleik, de olyan elhagyot-tak és rongyosak, mintha senki-jök az ég világon nem volna!

Smart újdonsága: Glamour szájlakk.

ANGOL HAGYOMÁNYTISZTE-LET: a Saint Mary-le Strand londoni templomban e héten ünnepe-lyes gyászistentiszteleten emlékez-ték meg I. Károly angol király halálának évfordulójáról, akit e napon 299 évvel ezelőtt hűséges alattvalói lefejeztek!

MEGTEREMTÉNY SARI, A Reggel né-risi levelezője, a kiváló író és költő a párisi Ambigu színházban zsúfolt nézőtér előtt előadást tar-tott. A franciayelvű konferansz, az idegenek franciayelvi kérdé-sét tárgyalta. Az előadást vita kö-vetle, melyen számos külföldi új-ságíró szótalt fel. Az íróknak oly sikere volt — nemcsak előadói, de számszám sikere — hogy több szín-párt ajánlatot kapott. Akárcsak Elzira Popescu-nak, neki is egy idegenköltésű szerepet kellene alakítani!

Tartós hitettség? Hermoeth B.-krém.

AZ AMERIKAI SZERETETCSO-MAGOK KÖZÜL decemberben csak azok jöttek meg Budapestre, amelyeket Pedlow kapitány indí-tott útnak. A többi szeptember óta nem érkezett rendeltetési helyére, aminek oka részben a kikötői sztrájkok, részben az a helyzet volt, hogy Triestből nem lehetett továbbállítani. Az elmúlt héten közel 200.000 amerikai szeretet-csomag érkezett Budapestre és legnagyobb részét a posta a cím-zetieknek már kiküldözte. Ezek-et szeptemberben, októberben és novemberben adták fel Ameriká-ban. A decemberi és januári kül-demények még nincsenek Magyar-ország területén.

Francia kocsma, remek vacsora, ví-dám zene, Rotisseria, Andrassy-út 41.

GÖRÖGORSZÁGBAN az ide-i aszály, a polgárháború és az in-fláció következtében olyan leírha-tatlan nyomor uralkodik a töme-gek körében, hogy egy francia új-ságíró az „Élő halottak országát”-nak nevezi az európai kultúra hellén bölcsőjét!

Farsangi est az Operaházban

A hanyatló farsang utolsó „nagy éjszakája” volt ez, szép fehér éj. Operaházunk nemes öreg palotájá-ból fénykévek sugároztak szíjjel és odabenn nagy farsangi vigasságot tartottak. Előbb „A Denevér”-t ját-szották, Strausz János pezsgő jó-kedvű, pajzán és elmés muzsikája felejtette a hétköznapokat s a második felvonásba a hagyományos hangverseny másora e farsangi est tiszteletére most sokkal gazdagabb volt mint másszor, 11 óra tájban ki-nyíltak az összes termek, a rejtett márványcsarnokok szikrázni kezdtek a fényekben, a biborszínű szalonok faragott ajtóit is kitarultak s terített asztaloknál az est legfőbb házigaz-dái s rendezői, az Új Operabarátok Egyesületének jegyzékes vezetői, va-lamint kedves alkalmi háziasszonyok és házigazdák kitalgatták a vendé-gelnek mindazt, ami szem-szájnak ingere. A szép büfelejtő est vendé-gi között nemcsak az Operaház mű-vésznőit, művészeit láttuk, hanem a szellemi élet és a társadalom sok

más nevezetességét. Hamarosan meg-kezdődött az egyes termekben a tánc s nem is hagyták abba kiválóan ki-virradatig. (A régi hagyományos Operabálokon láttunk csak ennyi szép asszonyt, ilyen dekoratív öltö-zékekben!) Az egyes termekben szí multán kabarét is rendeztek s Pest-Buda legjobb mulattatói, Komlos, Kellér, Dénes, Petheis gondoskodtak az állandó derűről. De a „nagy attrakció” mégis a „Paraszitbecsület”-mucsal stílusban eljátszott paródiája volt. Főhőly János, a kitűnő költő írta a kacagató, elmés szöveget, opera-házi lagok, köztük az ellenállhatatlan kórikumot sugárzó, tehetséges Rézsa Nándor, a patakoz humorú és széphangú Cseh Márta, Molnár Magda és a buffók gyönyve, Fekete Pál adták elő, falakat robbantó ha-tókát között. Az est kitűnő zongora-kísérelője Ersek Mária és Vargha Pál volt. Később, a hajnali órákban az Operaház legifjabb nemzedékének néhány tagja énekel: közülük külö-nösen Varga Sándornak volt nagy sikere!

NEMETORSZÁGBÓL mostaná-ban nemigen kapunk humoros hí-reket, de a Káthe Dorschról szóló legújabb berlini feljegyzés mégsem tartozik a komor krónikák lap-jaira. A kitűnő és heves vérmér-sékletű művész most amerikai ár-ban. „A család” főszerepét ját-sza a berlini sajtó és közönség ünneplése közben. Egyetlen kivétel mégis akadt! Egy lap ifjú kritikusa durván „Jerántotta” a művésznőt. Pár nappal utána Káthe Dorsch megírta a zord bírálót a „Műve”-művészklub estélyén. Eléjetoppant és szó nélkül jobbról-balról hatal-mán sem történt volna, a büféasz-talhoz lépett és fenéki kivott egy pohár pezsgőt. Lehűtötte harag-ját...

EZ PEST! A Dohány-utcaiban egy textilüzlet lezart redőnyén ezt a kézzel írott papírtáblát láttuk: „Az üzlet betegsége miatt a tulaj-donos zárva!”

BETHLEN GÁBOR, Bethlen Ist-ván volt miniszterelnök fia, aki eddig a madridi magyar követsé-gen teljesített szolgálatot — mint Rutkay György jelenti New-York-ból a „Notesz”-nek, — februárban a feleségével együtt Buenos Aires-ben érkezett. A fiatal Bethlen csak néhány napot töltött az argentin fővárosban és onnan nemsokára tovább utazott Chile fővárosába, Santiago de Chile-be, ahol lakás-berendezési vállalatot szándékozik nyitni.

Fagyott vörös kézre? Hendex kézapoló.

KÉT KIS GYERMEK JELENT-KEZETT E HÉTEN A ROKUS-KÖRHÁZ SEBÉSZETI OSZTÁ-LYÁN. Agról szakadt két kis árva, az idősebb, tán tízéves, vezette a kicsit, a beteget, aki hatéves fücska volt. Középfülgyulladás, magas lázzal, foltozott, lögyögő, kopott ruhadarabok lógtak a két kis fiúról, az egyiknek a lábán, iszonyú nagy bakancs, a másikén, a kisebbben, csak afféle rongyba csavart mamusz. A két sápadt kis arcból, sötét lázas, de értelmes szempár világitott ki. Az orvos kérdésre a nagyobbik OTBA-be-utalást hűz ki a zsebéből. OTBA? Közhivataltok? Ki az apátok? Tör-vényszéki bíró! S él még? Ó, igen! S hányan vagytok otthon? Hatán!

MEGBUKOTT A PLATINA-SZÖKE HAJ, nyomába lépett a vöröszőke! Ezzel az egyhangú megállapítással végződött a női fodrászverseny, amelynek olyan nagy sikere volt, hogy bizvást mondhatjuk: a magyar fodrászok lemett irányt mutatnak Európa hölgyvilágának! A nappali frizura egyébként ez: kétoldalt fül mögé fésült, fent fürtös, hátul fonatos. A fül szabadon marad és általában az a jelző, hogy — arcból kijelöl fésülködni! Az estélyi hajviselet aszimmetrikus: egyik felén a fül mögé fésültek simán, másik felén lazán hagyják, míg hátul rózsában végződik.

VÁMBÉRY RUSZTEM professzor, a tengereken innen és tengeren túl ismert és elismert büntelők-jogász, a magyar nemzetgyűlés meghívott tagja, felolvasóközönség volt Jamaicában, ahonnan New-yorkba visszatért.

A „MEIN KAMPF” ELTŰNT a német könyvespolcokról s helyét általános meglepetésre a Biblia foglalta el. Berlin angol és amerikai zónájában egyre növekvő ke-relet jelentkezik a Szentírás után s az angol és amerikai bibliatársá-ságok a múlt évben közel 500.000 példányt küldöttek Németországba.

ROMEO ÉS JULIA, a két veronai szerelmes, Shakespeare tragikus sorsú emberpárjának nevé-t viseli az új színházi és művészeti hetilap, amely rövidesen megindul. A „Rómeo és Júlia” szerkesztője Deák Zoltán lesz, a kitűnő régi színházi újságíró, főmunkatársa pedig Tamási Áron.

SZÁZ ESZTENDEJE, HOGY A „KAMELIÁS HÖLGY” EREDE-TIJE, MARIE DUPLESSIS TUDÓ-VÉSZBEN MEGHALT. Egyetlen hitelen arcképe keskenyarcú, finom, hosszúságos orrú fiatal leányt ábrázol, akinek igen gyengéd szája, mely pillantású sötét szemé és feltűnően szép, a kor divatja szerint hosszú fürtökbe csavart fe-kete haja volt. Az egyik párisi hetilap kajánul megjegyzi: „Ma már nincsenek nagy kurtizánok! Túlnagy a konkurrencia!”

PALESZTINÁBA HIVATALOS ENGEDÉLYEL HAVONKENT 730 ZSIDÓ VÁNDOROLHAT BE. Ezzel szemben Németország angol meg-szállási övezetében 15.000 zsidó várja a bevándorlási engedélyt, az amerikai övezetben 192.000, Olasz-országban pedig 50.000.

90 FILLÉRENT árulták csütörtökön a Nagycsarnokban és környékén a tojás darabját. Az Általános Fogasztási Szövetkezet csarnoki fiókja viszont 1 forint 10 fillért kért a tojásért. S ezt úgy hívják, hogy árkiegénylítő altruista üzleti politika?

KI AZ ÖNHITTEB, A FERFI VAGY A NŐ? Priestley, a „John Bull” legutóbbi számában a követ-kedőkép válaszul: „A férfiak majd-nem mindig kevésbé biztosak ön-magukban, mint a nők és az én meggyőződésem szerint lelkiük mé-lyén ingadozóak. Jellemző, hogy sokkal több férfi követ el ön-gyilkosságot, mint nő!”

A REGGEL

Megjelent minden hétfőn és pirosbetűs ünnep után. Felelős szerkesztő és kiadó: PÁRTAY TIVADAR. Igazgató: TIMAR SANDOR. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Bajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: Szerkesztőség: 129-079 és 129-345. Kiadóhivatal: 129-570.

Legrády Testvérek Rt. könyvnyomdája. Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. A nyomdaiért felelős: Agárdi Károly ig.

LYRA ERZSÉBET-KRT. 19. Egyesületek intézmények Mozik részére. Gyar vagy szövözem kiskereskedői bevezeté-sét vállalnia iparigazol-vánnyal rendelkező ön-álló textilgyűnök, aki a budapesti piacon már 30 éve működik. Perfekt áru- és szindiszonens. Minden irányú garantiá-val rendelkezik. Önálló telefonja van. Szíves meghívást „Complant el-adó” jellegre, Express Hirdetőbe, Andrassy-út 47. kérék.

Varrógép, kerékpár gyermekkocsi legolcsóbban. Erzsébet-körút 44. Royal mozával szemben.

SZÖRMEKABÁTKÁK. SZEMERE SZÜCSNÉL, ERZSÉBET-KÖRÚT 26. Második emeleten. KÜLÖNLEGES kombinált szobák, hálószobák. UNIVERSÁL. VII., WESSELENYI-U. 8. TELEFON: 227-698. KRÁKOVITS-PENSIO. IV., Kossuth Lajos-utca tizenhárom. — Elegáns, meleg, modern folyó-vizes szobák, hékebelli ellátás. Tel.: 181-496. Perzsaszőnyeg. Vétel-eladás. Ungár, Ki-rály-u. 14. Székely-út 6.

Ezüst evőeszközök, dísz tárgyak versenydíjak. legelőnyösebb áron. Polgár Kálmán ezüstárúüzem. VII. Rákóczi-u. 9. Üdvartan. Tel. 221-111. Javítás, átalakítás, csere. Ezüstvétel. Királyi Pál-u. 9. LUKÁTS PENZIO. Kényel-mes szobák, étage-fűtés. Enyvezett leneczi, fürdők és lecei legjobban csak szaktürelősen vásárolhat. Budapest VII., Dohány-u. 3. sz. — Telefon: 426-268. GRANER KÁROLY. bútörök legolcsóbban: KARDON TESTVEREK, VII., Wesselenyi-utca 18. — Fizetési kedvezmény!

IRÓ- ÉS SZÁMLOGÉPET. IROGEP KÖLCSÖNZÉS. KOLESÁ. Markó-u. 33. Tel.: 122-364.

HEXNER. KIRÁLY-UTCA 35. Telefon: 227-073. IRÓGEP. EDES ÉS DECSY. Atafata-utca 13. Telefon: 222-624. UNIVERSÁL IRODA-BÚTOROK. VII., WESSELENYI-U. 8. TELEFON: 227-698. Szőnyegér! legjobbat írték. HART-MANN, Barcsay-u. 16. em. 6. Tel.: 223-837.

ALPACA evőeszközök porcellán-és üvegáruk. HEXNER. KIRÁLY-UTCA 35. Telefon: 227-073. Ritka alkalom! 45 éve bevezetett első-rendű belvárosi férfi szobanőhely, szalonát, tökéletes felszereléssel, haláleset miatt sürgősen átadó. Szíves megkérés-ekkel „Szalon” jellegre, Leopold Cornet hirdető irodába, Teréz-körút 3. kértetnek. IRÓGÉPET. töröttet is veszek. Ko-vács. Nagyatádi-Szabo-utca 46. Tel.: 428-141.

IRODABÚTOROK, szék, asztalok, fogazok. HEXNER. KIRÁLY-UTCA 35. Telefon: 227-073. KÖNYVTÁRAT. könyveket veszek. Könyvtár: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 76. szám. Ertétlen fontos cím: ELLNER. Szent István-körút 30. (Mars-térnél) Telefon: 129-792. ÜZLET. ÜZEM. Készítők.